

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งนำมาเรียบเรียงตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. การบริหารงานตำรวจจังหวัดสมุทรปราการ
2. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรม
3. งานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
4. ปัญหาการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานตำรวจจังหวัดสมุทรปราการ

การบริหารงานของตำรวจจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการดำเนินงาน เพื่อให้งานของตำรวจของจังหวัดสมุทรปราการเป็นไปอย่างถูกต้องโดยถึงหลักดังนี้ (ตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ, 2543)

การบริหารงานโรงพัก 5 งาน

1. งานอำนวย
2. งานสอบสวน
3. งานสืบสวน
4. งานป้องกันและปราบปราม
5. งานจราจร

การบริหารงานตำรวจ ภาระกิจและหน้าที่ 6 ประการ ได้แก่

1. รักษาความสงบเรียบร้อยภายในราชอาณาจักร เฉพาะที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานอื่น
2. ป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดอาญา ที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานอื่น

3. สืบสวนและสอบสวนการกระทำผิดอาญาตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่นและดำเนินการกับผู้กระทำผิดตามกฎหมาย
4. ร่วมมือช่วยเหลือหน่วยงานอื่นในการป้องกันปราบปรามการกระทำอาญาและรักษาความมั่นคงแห่งชาติ
5. บำบัดทุกข์บำรุงสุข ช่วยเหลือป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอันเกิดจากทุกข์ภัยต่าง ๆ และให้บริการประชาชนที่ไม่ขัดต่อหน้าที่หรือไม่เสียหายต่อกรมตำรวจ
6. ส่งเสริมการรักษาซึ่งความสัมพันธ์อันดีต่อประชาชน (กรมตำรวจ, 2539, หน้า 4)

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรม

แนวความคิดของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สมเกียรติ อัสวิษณุ (2525, หน้า 52-54) กล่าวว่า นักปราชญ์ท่านหนึ่ง คือ Herbert Spencer มีทฤษฎีเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมว่า สังคมนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมที่ค่อนข้างง่ายและเล็ก ๆ ไปสู่ความเป็นสังคมที่ใหญ่ขึ้น สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แนวความคิดเช่นนี้นักทฤษฎีในวงการพัฒนาบริหารศาสตร์ หรือการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้นำมาใช้กันมาก แม้จะมีสมมุติฐานที่ได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่เงื่อนไขและตัวแปรในการวัดความพัฒนาของสังคมต่าง ๆ นั้นจะพัฒนาจากระบบสังคมที่ค่อนข้างง่าย ๆ และเล็ก ๆ ที่มีระบบวัฒนธรรมง่าย ๆ เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม และสังคมเดิมนั้นมักจะปกครองควบคุมโดยเน้นการใช้ “วัฒนธรรม” หรือระบบควบคุมสังคมในลักษณะที่ไม่มีรูปแบบ (informal) ใช้ครอบครัวและประเพณีเป็นหลักในการปฏิบัติ แต่สังคมพัฒนาตนเองก็ค่อยเปลี่ยนไปสังคมที่มีความสลับซับซ้อน มีขนาดใหญ่ สังคมใหม่หรือสังคมในอนาคตใหม่จะเปลี่ยนไปหา นั่นจะเป็นสังคมที่ใช้เหตุผล (rationalizations) มากขึ้น สังคมเก่ามักจะเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แต่สังคมใหม่จะเชื่อในสิ่งที่มีเหตุผลที่สามารถจะอธิบายได้ด้วยวิทยาการ ในด้านการสังคมนั้นก็จะได้รับการแบ่งงานแบ่งหน้าที่อย่างละเอียด และเป็นเฉพาะตาม (specializations) ไม่เป็นอย่างสับสนเก่าที่ใช้วิธีการให้สถาบันใดสถาบันหนึ่งทำหน้าที่หลาย ๆ อย่างปนกันไปหมด ในสังคมใหม่สถาบันต่าง ๆ ก็จะมีหน้าที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น ทำหน้าที่ตามถนัด ยิ่งกว่านั้นความเป็นระเบียบในสังคมจะขึ้นอยู่กับระบบหรือวิธีการควบคุมด้วยสถาบันต่าง ๆ หรือแบบมีรูปแบบ (formal) มากขึ้น ตัวอย่างเช่น ในสังคมเก่าสถาบันครอบครัวจะทำหน้าที่หลายอย่าง ตั้งแต่การเลี้ยงดูสั่งสอนลูกหลาน คือ คนในสังคม ให้รู้จักประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ยิ่งกว่านั้นลูกหลานกระทำผิดประเพณีและวัฒนธรรมใด ๆ ครอบครัวก็จะเป็นแหล่งตรวจสอบโทษที่สำคัญ แต่ในสังคมใหม่ครอบครัวก็จะทำหน้าที่น้อยลง กล่าวคือ แม้จะมีหน้าที่ดูแลเลี้ยงดูลูกหลาน และ

อาจทำการสั่งสอนบ้าง แต่การสั่งสอนสิ่งควรเป็นหรือไม่ควรเป็นจะเป็นทั้งในแง่ประเพณีหรือวัฒนธรรม ก็จะถูกแบ่งเบาไปทำโดยสถาบันการศาสนา ส่วนการควบคุมดูแลความประพฤติในสังคม ก็จะมีสถาบันตำรวจที่มีบทบาทมากขึ้น และเป็นผู้รับหน้าที่ไปในด้านที่จะเป็นพื้นฐานว่าอะไรคืออะไรควรหรือไม่ควรในสังคมที่แต่เดิมมาจะเห็นได้จากจารีตประเพณี ตลอดจนวัฒนธรรมต่าง ๆ ในสังคมใหม่นั้น ความสลับซับซ้อนความแตกต่างที่มีมากขึ้น และจะขยายกว้างขวางยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดความแตกต่างทางวัฒนธรรม ทางความประพฤติ ฉะนั้นประเพณีวัฒนธรรมที่เคยใช้เป็นหลักสำหรับคนทั่วไปก็จะไม่สามารถทำหน้าที่เช่นเดิม เพราะความแตกต่างดังที่กล่าวมาแล้ว ยังผลให้สังคมใหม่ต้องหันเข้าหาระบบควบคุมในลักษณะที่มีรูปแบบ เช่น ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ เป็นต้น

นอกจากนั้นในสังคมใหม่ที่มีคนมากขึ้นและมีทรัพยากรที่ค่อนข้างจำกัด นั้นหมายความว่า จะต้องมีการจัดการ ซึ่งหมายความว่ารัฐจะต้องมีบทบาทต่อประชาชนมากยิ่งขึ้น ในทำนองเดียวกัน เทคนิควิทยาการที่นับวันจะนำมาใช้พัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งสิ่งที่น่าสังเกตก็คือ การ “ลดเวลา” ของการทำอะไรต่าง ๆ ลง เช่น ในสมัยก่อนการเดินทางติดต่อระหว่างกันต้องใช้เวลานานเป็นเดือน เป็นปี แต่ปัจจุบันสามารถทำได้ในเวลาไม่กี่วินาที โดยทางโทรศัพท์ โทรทัศน์ ฯลฯ แม้ในด้านอาชญาวิทยาที่ยุโรปกรณีมนุษย์ก็พยายามลดเวลาในการฆ่าฟันกัน ในสมัยโบราณมนุษย์ใช้อาวุธ “ล่าสมัย” ที่มีประสิทธิภาพการ “ฆ่า” น้อย คือ ใช้เวลามากกว่า แต่ปัจจุบันอาวุธของอาวุธในการฆ่าทำลายในปริมาณเดียวและจำนวนมาก โดยเสียเวลาน้อยกว่าเดิมมาก

เมื่อมีความเกี่ยวพันกันมากขึ้น มีความจำเป็นที่รัฐต้องเข้ากำหนดมาตรการมากขึ้น (มีกฎหมายมากขึ้น) มีโอกาสความขัดแย้งมากขึ้น มีความไม่พอใจมากขึ้น ความไม่ยอมรับในข้อกำหนดค้ำค้ำกฎหมาย หรือวิธีการแบ่งสรรผลผลิตในสังคมก็จะเพิ่มมากขึ้น มีการต่อสู้มากขึ้น มีการกระทำผิดหรือไม่ยอมรับชัดเจนมากขึ้น กฎหมายมีมากขึ้น แต่จะมีการฝ่าฝืนกฎหมายมากขึ้น เช่นกัน อาชญากรรมก็จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การเพิ่มของจำนวนอาชญากรรมนี้ William F. Ogburn นักทฤษฎีที่รู้จักกันดีเห็นว่า ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นมีพื้นฐานจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นก็มีพื้นฐานจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคม Ogburn ได้อธิบายด้วยทฤษฎี “Cultural lag” ซึ่งหมายความว่า

วัฒนธรรมต่าง ๆ ในสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงไม่เท่าเทียมกัน วัฒนธรรมที่มีผลมาจากวัตถุ (material) จะได้รับการเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าวัฒนธรรมที่มีผลมาจากสิ่งที่เป็นความคิด (ideology) ปัญหาทางสังคมจะเป็นปรากฏการณ์อันเนื่องมาจากช่องว่าง (gap) ที่สถาบันต่าง ๆ ปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัตถุ

ตามทฤษฎีนี้เราจะเห็นว่า ความเปลี่ยนแปลงของสังคมมีส่วนหรือเร่งปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ในสังคม น่าจะกล่าวได้ว่าสังคมยิ่งพัฒนาตนเองอย่างรวดเร็วก็ยิ่งหมายถึงปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ จะมีมากขึ้นตามมาด้วย

แนวความคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม

มโนภาพเกี่ยวกับอาชญากรรมในปัจจุบันมีอยู่ 2 แบบใหญ่ ๆ (เสรีน ปุณณะหิตานนท์, 2527, หน้า 36) คือ

1. มองว่าอาชญากรรมเป็นผลผลิตโดยตรงของกฎหมาย หรือเป็นสิ่งที่กฎหมายสร้างขึ้น
2. มองว่าอาชญากรรมเป็นผลของปฏิกรรรมสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลกับบุคคล และระหว่างกลุ่มต่อกลุ่ม

ความหมายของอาชญากรรม

1. อาชญากรรม คือ การกระทำที่ละเมิดกฎหมายอาญา การกระทำใด ๆ ไม่ว่าน่าจะประณามน่าลงโทษมากสักเพียงใด ไม่ว่าจะผิดศีลธรรมมากน้อยแค่ไหน หรือเลวทรามชั่วช้ามากแค่ไหน ก็ไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรมถ้าไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายห้ามไว้ (ประเสริฐ เมฆมนต์, 2523, หน้า 10)
2. อาชญากรรม คือ การกระทำโดยมีเจตนาละเมิดกฎหมายอาญา หรือมีเจตนาละเว้นไม่กระทำในสิ่งที่กฎหมายอาญาบังคับให้กระทำ โดยไม่มีข้อแก้ตัวที่สมเหตุสมผล ซึ่งทำให้รัฐต้องดำเนินการลงโทษในฐานะที่เป็นความผิดอุกฉกรรจ์หรือความผิดลหุโทษ (ประเสริฐ เมฆมนต์, 2523, หน้า 10)

อย่างไรก็ดีนักสังคมวิทยาบางคนเห็นว่า การนิยามความหมายของอาชญากรรมเฉพาะแต่เพียงภายในกรอบของกฎหมายอาญา เป็นการจำกัดวงแคบมากเกินไปกว่าที่ช่วยอธิบายพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายได้อย่างเพียงพอ นักสังคมวิทยาเหล่านี้มีความเห็นว่าควรขยายขอบเขตของความหมายออก ให้รวมเอาการกระทำอะไรก็ได้ที่ต้องห้ามตามกฎหมาย หรือละเมิดบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งรัฐจะต้องเอาโทษแก่ผู้ที่กระทำเช่นนั้น ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ครอบคลุมไปถึงการกระทำผิดของคนที่มีสถานภาพของในสังคมด้วย (white collar crime) ซึ่งก็จะช่วยลดปัญหาในเรื่องอคติในสถิติคดีอาญา ที่ทำให้เห็นว่าอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ของคนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้กระทำผิดที่มีสถานภาพสูงกว่ามีอยู่หลายพวกด้วยกัน เช่น นักธุรกิจ นักการเมือง บุคลากรของรัฐบาล ผู้นำสหภาพแรงงาน แพทย์ ทนายความ และผู้ใช้วิชาชีพทางกฎหมาย และผู้ที่หาเลี้ยงชีพโดยใช้ศิลปศาสตร์อื่น ๆ กรณีครูอาจารย์ที่กระทำผิดในการประกอบอาชีพของตน เช่น รับเงินจากนักเรียนเพื่อช่วยให้สอบได้เกรดดีกว่าที่เป็นจริงตาม ผลสอบ ก็จัดรวมอยู่ใน

ความผิดปกตินี้ได้เช่นกัน นอกจากนั้นยังจะได้ช่วยแก้ความเข้าใจผิดในเรื่องของขอบเขตและผลเสียหายที่มีต่อสังคม ตลอดจนธรรมชาติหรือลักษณะของอาชญากรรม Sutherland ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างในปริมาณความเสียหายทางการเงินที่เกิดขึ้นโดยน้ำมือของโจรธรรมดา กับนักธุรกิจไว้อย่างน่าสนใจ ตัวอย่างเช่น โจรธรรมดาทำความเสียหายโดยเฉลี่ยต่อรายแล้วไม่เกินหมื่นดอลลาร์ แต่นักธุรกิจ นักการเมือง ทำความเสียหายให้แก่ส่วนรวมเหลือที่จะคณานับ

สรุปได้ว่า อาชญากรรม หมายถึง การกระทำความผิดของบุคคล ซึ่งการกระทำนั้นกฎหมายได้บัญญัติไว้เป็นข้อห้ามและผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับการลงโทษ

งานป้องกันการปฏิบัติงานและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ข้าราชการตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรมีบทบาทหน้าที่ด้านงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมใน 3 งาน ได้แก่ การจัดระบบสายตรวจ การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน (กรมตำรวจ, 2536, หน้า 21)

ปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ย่อมขึ้นอยู่กับปัญหาในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่

1. ปัญหาภายในหน่วยงาน ประกอบด้วย

1.1 ด้านบุคลากร

1.2 ด้านงบประมาณ

1.3 ด้านเทคโนโลยี

ด้านบุคลากร บุคลากรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในบรรดาทรัพยากรการบริหาร เพราะบุคลากรเป็นผู้ที่มีบทบาทในการผลักดันให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นความต้องการทางใจ ความพึงพอใจ และกำลังใจมีส่วนสำคัญในการสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน (ธรร สุนทรายุทธ, ม.ป.ป., หน้า 13-17)

สำหรับหลักในการบริหารงานบุคคลนั้นมีหลักดังนี้ (เชาวน์ มณีวงษ์, ม.ป.ป., หน้า 18-19)

1. การวางแผนกำลังคน การวางแผนกำลังคน ซึ่งหมายถึง การคาดการณ์กำลังคนตามความต้องการของหน่วยงานหรือองค์การตามความเจริญเติบโต และการขยายงานของหน่วยงานอย่างเป็นระบบและมีระเบียบแบบแผนที่เหมาะสมซึ่งกำหนดไว้แล้ว ในการวางแผนกำลังคนมี

แนวทางในการปฏิบัติ กล่าวคือ มีการวางแผนความต้องการกำลังคนด้วยการวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนในหน่วยงานที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินกำลังคนทั้งหมดในหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน ประเมินกำลังคนที่ขาดแคลนและมีความต้องการเพิ่มในแต่ละปี และจัดทำรายงานสรุปความต้องการกำลังคนที่ต้องการเพิ่ม การกำหนดวิธีการที่จะให้มาซึ่งกำลังคนที่ต้องการไว้ล่วงหน้า

การวางแผนการใช้กำลังคน เป็นการวางแผนการใช้กำลังคนที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการสำรวจ และประเมินความรู้ความสามารถของกำลังคนที่มีอยู่ พัฒนากำลังคนที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ

ในส่วนของกรมตำรวจ (2538, หน้า 116) มีปัญหาด้านการบริหารกำลังพล กล่าวคือการขาดแคลนกำลังพล โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และมีมติคณะรัฐมนตรี ทบวง กรม ชะลอการเพิ่มกำลังพลในขณะที่กำลังพลของกรมตำรวจมีไม่เพียงพอ และขาดการกำหนดสัดส่วนกำลังคนในแต่ละด้าน

2. การสรรหาบุคลากร ซึ่งหมายถึง การรับสมัครหรือการแสวงหาผู้สมัครที่เหมาะสมจำนวนหนึ่งสำหรับตำแหน่งงานหนึ่ง หรืออาจหมายถึง การรับสมัครหรือการแสวงหากำลังคนให้แก่หน่วยงานในองค์การนั้น (เด่น สะเมตติยัง และจิตตินันท์ วุฒิกุล, ม.ป.ป., หน้า 33) การสรรหาบุคลากรจำเป็นต้องระบุและกำหนดคุณสมบัติที่เหมาะสมกับงานให้เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไป

การสรรหาบุคลากรของกรมตำรวจ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสรรหาอยู่ 2 หน่วยงาน คือ กองบัญชาการศึกษาและกองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยตำรวจโดยจะมีการสอบ คัดเลือกทั้งบุคคลภายนอกและบุคคลภายในเข้ารับราชการตำรวจในระดับต่างๆ ซึ่งในแผนแม่บทกรมตำรวจฉบับที่ 2 ปี พ.ศ. 2535 - 2539 (กรมตำรวจ, 2535, หน้า 134) ได้กำหนดแผนการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการตำรวจดังตารางต่อไปนี้ คือ

ตารางที่ 1 ประมาณการผลิตกำลังพล ปี พ.ศ. 2535 – 2539

ปีงบประมาณ	จำนวนกำลังพลที่จะผลิต (ประมาณ)		รวม : คน (ประมาณ)
	สัญญาบัตร	ประทวน	
2535	4,054	10,946	15,000
2536	2,690	12,639	15,329
2537	2,690	17,711	20,401
2538	2,765	21,304	24,069
2539	2,765	22,016	24,766
รวม	14,959	84,616	99,575

ในการสรรหาชั้นสัญญาบัตรกำหนดให้มีการสรรหาจากหลักสูตรต่อไปนี้

1. หลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ
2. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
3. หลักสูตร นายดาบตำรวจ และจ่านายสิบตำรวจ จากสายต่าง ๆ
4. หลักสูตรการฝึกอบรมบุคคลภายนอกผู้มีวุฒิ นิติศาสตรบัณฑิต, รัฐศาสตรบัณฑิต
ชั้นประทวนและพลตำรวจ สรรหาจากหลักสูตรต่อไปนี้

1. หลักสูตรนักเรียนพลตำรวจ
2. หลักสูตรผู้ช่วยพยาบาล
3. บุคคลภายนอกผู้มีวุฒิ ม. 6 หรือ ปวช. สาขาต่าง ๆ

สำหรับบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามนั้น จะต้องคัดเลือกจากผู้ที่มีความสมบัติ
ดังต่อไปนี้ (พ.ต.ต. วิชัย วงศ์วิรุฬห์, 2529, หน้า 20) คือ

1. ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มพูนปัญญาของตนเองในด้านกฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง
หลักฐาน วิธีพิจารณาความอาญา อาชญวิทยา ความรู้จากวิทยาการสมัยใหม่ เช่น ทางแพทย์
ไฟฟ้า ฯลฯ มีความรู้ภาษาพื้นเมือง มีความรู้จักสถานที่ รู้เส้นทางคมนาคม รู้จักสังเกตว่าบุคคลที่
ตนคุยด้วยนั้นมีรูปร่างหน้าตาอย่างไร รู้จักอ่านอุปนิสัยของคนว่าเป็นอย่างไร
2. ฝึกฝนร่างกายให้มีสุขภาพแข็งแรง เช่น วิชาการป้องกันตัว การใช้อาวุธทุกชนิด
รู้จักการเดินทางเท้าเป็นระยะทางไกล ว่ายน้ำเป็น อุดหนุนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ

3. ต้องเป็นผู้ที่เคารพต่อกฎหมายเพราะจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายเช่นเดียวกับประชาชนโดยทั่วไป
4. มีชีวิตครอบครัวที่ดีต้องสร้างศรัทธากับผู้ร่วมงานและประชาชนอยู่ตลอดเวลา
5. มีคุณธรรมและความประพฤติดี
6. มีบุคลิกเข้ากับคนได้ง่าย
7. ต้องเป็นคนช่างสังเกตแม้ของเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็จำเป็น เพราะจะช่วยให้ทำการป้องกันและปราบปรามได้ดี

3. การบำรุงรักษาบุคลากร เป็นกระบวนการที่สร้างความพึงพอใจเพื่อดึงดูดใจให้บุคลากรอยู่กับหน่วยงานหรือองค์การนานที่สุด และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่จะให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุขและเต็มกำลังความสามารถนั้น ผู้พิจารณาควรให้ความสำคัญด้วยการจงใจและการสร้างขวัญในการปฏิบัติงาน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

3.1 การจงใจเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้คนเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งการจงใจมีลักษณะเป็นนามธรรมเป็นกิจการที่จะชักนำพฤติกรรมผู้ซึ่งให้ประพฤติปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ในการจงใจมีวิธีการจงใจ 2 แบบ ได้แก่ การจงใจแบบปฏิฐานอันเป็นการใช้ไม้นวม กล่าวคือ จงใจบุคคลหรือผู้ร่วมงานด้วยวิธีการให้รางวัลหรือส่งเสริมกำลังใจในการปฏิบัติงาน เช่น การให้รางวัลเมื่อปฏิบัติงานดี เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ตลอดจนการจัดสภาพการปฏิบัติงานให้ดี และการยกย่องชมเชยการปฏิบัติงานให้มีส่วนร่วมในการวินิจฉัย สั่งการ มอบหมายงานที่ท้าทายความสามารถให้ทำมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การ การจงใจแบบปฏิฐานนี้เป็นการจงใจที่มาจากแนวคิดที่ว่ามนุษย์เป็นคนดี มีความสามารถอยู่ในตัวและพร้อมที่จะทำงานให้ดีที่สุด วิธีการนี้จึงมุ่งเน้นเป็นการเสริมสร้างกำลังใจสำหรับการจงใจอีกแบบหนึ่งก็คือ การจงใจแบบนิเสธอันเป็นการใช้ไม้แข็ง เป็นการจงใจบุคคลหรือผู้ร่วมงานด้วยวิธีการขู่บังคับและลงโทษ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นปฏิบัติตามโดยอาศัยความเกรงกลัวเป็นพื้นฐาน เช่น การลงโทษทางวินัย การโยกย้าย การตัดเงินเดือน เป็นต้น วิธีการนี้จะใช้กับบุคคลที่ชอบหลบนิ่งงานไม่มีความรับผิดชอบ (ภิญญา ศักดิ์ศรี, 2534, หน้า 372)

การจงใจของกรมตำรวจนั้นมีการจงใจในด้านสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ (กรมตำรวจ, 2535, หน้า 136-137) ได้แก่ การพิจารณากำหนดเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุผลพิเศษต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ข้าราชการตำรวจผู้ดำรงตำแหน่งที่มีเหตุผลนั้น ๆ การจัดการสร้างที่พักอาศัยให้กับข้าราชการตำรวจในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เพียงพอต่อความต้องการ การจัดหาอาชีพเสริมให้กับข้าราชการตำรวจและ

ครอบครัว การปรับปรุงการจัดสวัสดิการด้านอุปโภคบริโภค การจัดหายานพาหนะและอาวุธปืนให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ผ่อนส่งเป็นของตนเองเพื่อใช้ส่วนตัวและใช้ในการปฏิบัติหน้าที่การจัดมุลนิธิสงเคราะห์แก่ข้าราชการตำรวจ ผู้ปฏิบัติหน้าที่เสี่ยงภัยหรือเกิดผลเสียหายต่อสุขภาพอนามัยเป็นต้น

3.2 ขวัญ เป็นภาวะอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในจิตใจของคนแล้วแสดงออกในทางอารมณ์ตามเจตนาคติของบุคคลแต่ละคนหรือกลุ่ม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามจิตของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวและสภาพของงาน อันมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในทางที่ดีหรือไม่ก็ได้ การมีขวัญดีจะทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันทำงานอย่างสมานฉันท์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การซึ่งมีวิธีในการบำรุงรักษาหรือเสริมสร้างขวัญในการปฏิบัติงาน คือ จะต้องสร้างเจตคติที่ดีในการทำงาน เปิดโอกาสให้ลูกน้องหรือผู้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นผู้บังคับบัญชาต้องทำตนเป็นที่ปรึกษาได้ การชมเชยให้รางวัล การสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดีให้กับทุกคน การให้โอกาสก้าวหน้าในงาน และการส่งเสริมคุณภาพอนามัยแก่ผู้ปฏิบัติงานให้สมบูรณ์อยู่เสมอ (กฤษณา ศักดิ์ศรี, 2534, หน้า 338)

ในส่วนของการตำรวจนั้นนอกจากจะมีระเบียบวินัยตำรวจแล้ว ยังต้องประพฤติตามวินัยข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจนั้นจะต้องพบกับอุปสรรคมากมาย และบางครั้งต้องเสี่ยงกับภัยอันตรายที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งอาจเกิดจากการต่อสู้ขัดขวางของผู้กระทำผิดกฎหมาย บางครั้งการปฏิบัติหน้าที่นั้นก็ได้รับบาดเจ็บหรือบางครั้งก็ถึงกับเสียชีวิตได้ ยิ่งภาวะการณ์ในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้ามาก การประกอบอาชญากรรมของคนร้ายมีวิธีการแปลก ๆ ใหม่ ๆ มีการใช้อาวุธร้ายแรง และมีประสิทธิภาพ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีขวัญและประสิทธิภาพในการทำงานสูงเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องมีแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ทำอยู่นั้น จึงจะทำให้งานที่ได้รับมอบหมายนั้นบรรลุถึงผลสำเร็จความเป้าหมาย ซึ่ง พ.ต.อ. ปิติ เจริญอัมพร (2535, หน้า 7) ได้กล่าวว่าปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัยหรือด้านสวัสดิการต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจควรจะได้รับเพื่อขวัญและกำลังใจในการทำงาน เนื่องจากเงินเดือนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับนั้น อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราเงินเดือนของภาคเอกชนทั้ง ๆ ที่อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบมีความสำคัญอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก หากว่าสวัสดิการด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นดีขึ้น ย่อมทำให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจดีขึ้นตามไปด้วย

สำหรับปัญหาด้านบุคลากรนี้ พ.ต.อ. ชัยวัฒน์ มะกะลาทอง (2535, หน้า 24) ยังได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนแม่บทกรมตำรวจฉบับที่ 1 พ.ศ. 2530 – 2534 ว่าแผนงานบริหารกำลังพลของกรมตำรวจนั้นได้บรรจุไว้ในแผนสาขาการพัฒนาระบบการบริหารงานของกรมตำรวจให้มี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ยังไม่สามารถบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้ เพราะขาดการวางแผนรองรับและการนำแผนไปปฏิบัติหรือไม่ได้รับงบประมาณสำหรับดำเนินการตามแผนหรือโครงการที่ถูกกำหนดขึ้นและขอบเขตของงานยัง ไม่มีความเหมาะสม ส่วนแผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535-2539 ก็ให้ข้อคิดว่างานบริหารกำลังพลเป็นงานบริหารเกี่ยวกับคนที่มีขอบเขตกว้างขวางมาก ตั้งแต่การกำหนดความต้องการบุคคล การสรรหา การบรรจุ แต่งตั้ง การรักษาวินัย การพิจารณาบำเหน็จความชอบการพัฒนาบุคคล การบำรุงรักษาทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่สวัสดิการและการพ้นจากราชการ จากจำนวนข้าราชการตำรวจกว่า 160,000 คน ได้ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเป็นอย่างมาก กล่าวคือ การขาดแคลนกำลังพลในทุกหน่วย ตำแหน่งและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งข้าราชการตำรวจไม่เหมาะสมกับลักษณะหน้าที่และความรับผิดชอบ และระบบการบริหารงานบุคคลยังไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ยึดถือหลักคุณธรรมอย่างแท้จริงเกิดความล่าช้าและทำให้ข้าราชการตำรวจบางส่วนเสียขวัญและขาดกำลังใจในการทำงาน ในเรื่องของการผลิตและการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานขาดการประสานงานและ ไม่มีการดำเนินการในเชิงรุกที่จะแสวงหาทุน หรือที่นั่งเรียนจากสถาบันต่าง ๆ เพื่อให้โอกาสแก่ข้าราชการตำรวจในการพัฒนาตนเองอย่างเพียงพอ การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมและสามารถปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานในสังกัดของกรมตำรวจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้มีการพัฒนาบุคลากรระหว่างปฏิบัติงานหรือการพิจารณาแต่งตั้ง ได้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

ได้สรุปว่า ด้านบุคคล มีปัญหาจากสภาพในปัจจุบันประชาชนเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมมากขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทางสายงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมีไม่เพียงพอ ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการผลิตบุคลากรเพื่อเข้าสู่สายงานมีเพียงแต่หน่วยงานข้างต้นตามที่กล่าวมา และการวางแผนยังไม่สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงต้องมีการเพิ่มกำลังพลเจ้าหน้าที่สายป้องกันและปราบปราม

ด้านงบประมาณ

1. งบประมาณ (budget) มาจากภาษาฝรั่งเศสโบราณว่า Bougette ในประเทศอังกฤษ แต่เดิมนั้นคำว่า Bougette หมายถึง กระเป๋านั่งถือใบใหญ่ซึ่งเสนาบดีคลังของกษัตริย์ใช้บรรจุเอกสารต่าง ๆ ที่แสดงถึงความต้องการของประเทศ และทรัพยากรที่มีอยู่ในแถลงต่อรัฐสภา และต่อมาความหมายของ budget ก็ค่อย ๆ เปลี่ยนจากตัวกระเป๋านั้นเองมาหมายถึงเอกสารต่าง ๆ ที่บรรจุในกระเป๋านั้น

นอกจากความหมายข้างต้นแล้ว ยังมีนักวิชาการให้ความหมายไว้อีกดังต่อไปนี้ คือ ทูรูบูล (Turubull, 1970, p. 18) ได้ให้ความหมายว่า งบประมาณ หมายถึง แผนการใช้จ่ายเงินขององค์การใดองค์การหนึ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การนั้น ๆ โดยระบุให้ทราบว่า จะใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนเท่าใดในช่วงระยะเวลาใด และเพื่อกิจการอะไร

ซิค (Shick, 1978, p. 245) ได้กล่าวว่า งบประมาณเป็นกลไกที่ทำหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ หน้าที่ในแง่การควบคุมการใช้จ่าย หน้าที่ในการจัดการ และหน้าที่ที่เน้นในด้านวางแผน

ประทวน คงฤทธิศึกษากร (2529, หน้า 121) ได้ให้ความหมายว่า งบประมาณนั้น หมายถึง แผนหรือโครงการต่าง ๆ ซึ่งแสดงความจำเป็นในการใช้จ่ายเงิน หรือความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินในระยะเวลาหนึ่ง

กล่าวโดยสรุป งบประมาณ หมายถึง การวางแผนซึ่งนับว่าเป็นหัวใจของการบริหารงานสมัยใหม่แต่จะเฉพาะลงสู่เรื่อง “การวางแผนเพื่อบริหารการเงินการคลัง” ระดับองค์กรหรือระดับประเทศ สิ่งที่สำคัญที่สุดของงบประมาณจะต้องสามารถแสดงผลแห่งความสำเร็จได้ตรงกับเป้าหมายหรือนโยบาย กล่าวคือ เมื่อนำเอางบประมาณ (ที่ถือเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้า) มาจัดสรรในเชิงการบริหารแล้วจะต้องสามารถเกิดประโยชน์ใช้สอยไปในทางการสนับสนุน หรือส่งเสริมความสำเร็จของเป้าหมายทั้งระดับแคบและระดับกว้าง

วงจรงบประมาณเป็นกระบวนการเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในเรื่องงบประมาณ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ (ณรงค์ สักพันธ์โรจน์, 2536, หน้า 57)

1. การจัดเตรียมงบประมาณ
2. การอนุมัติงบประมาณ
3. การบริหารงบประมาณ

ความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณ งบประมาณมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อประเทศชาติอยู่หลายประการ รัฐบาลสามารถนำเอางบประมาณแผ่นดินมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศให้เจริญก้าวหน้า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนดังต่อไปนี้

1. ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศ โดยให้ทุกส่วนราชการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ในงบประมาณให้มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้
2. ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลจะต้องพยายามใช้จ่ายและจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพไปสู่โครงการที่จำเป็นและเป็นโครงการในด้านการลงทุนเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

3. เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้มีประสิทธิภาพในการวางแผนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาเร็วที่สุด

4. เป็นเครื่องมือกระจายรายได้ประชาชาติที่เป็นธรรม รัฐบาลจะจัดสรรเงินงบประมาณไปสู่จุดที่ช่วยยกฐานะของประชาชนที่ยากจนให้มีรายได้สูงขึ้น เช่น จัดสรรงบประมาณให้มีการสร้างถนนหนทางสาธารณูปโภค ไปสู่ประชาชนที่ยากจนในชนบทมากขึ้น

5. เป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และการเงิน การคลังของประเทศ โดยรัฐบาลจัดสรรเงินงบประมาณให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจ เช่น เมื่อเศรษฐกิจมีภาวะเงินเฟ้อ รัฐบาลก็จะจัดเก็บเงินภาษีอากรและรายได้อื่น ๆ ให้มีรายรับงบประมาณให้มากและให้มากกว่ารายจ่ายงบประมาณและในทางตรงกันข้ามถ้าเศรษฐกิจมีภาวะเงินฝืด รัฐบาลก็สามารถใช้งบประมาณที่จะใช้จ่ายให้มีการใช้จ่ายที่สูงและให้สูงกว่างบประมาณรายรับที่รัฐบาลเก็บเข้ามาจากภาษีอากร

6. เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์งานและผลงานที่รัฐบาลจะดำเนินการให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ รัฐบาลสามารถใช้งบประมาณแสดงถึงงานต่าง ๆ ที่รัฐบาลจะทำให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ เพื่อให้ประชาชนทราบว่าเงินภาษีอากรที่เก็บมานั้นได้นำมาใช้ทำอะไรประโยชน์อะไรให้กับประชาชนบ้าง

สำหรับในแผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 2 (กรมตำรวจ, 2535, หน้า 12) ได้มีการจัดทำงบประมาณประจำปี ซึ่งตามแผนแม่บทกรมตำรวจฉบับที่ 1 ปี พ.ศ. 2530-2534 ประมาณการไว้ว่า ยอดเงินงบประมาณที่กรมตำรวจได้รับรวมทั้งสิ้น 53,861.78 ล้านบาท คิดอัตราเพิ่มร้อยละ 5 ของงบประมาณในแต่ละปีโดยเปรียบเทียบข้อมูลจากประมาณการและข้อเท็จจริงของงบประมาณที่กรมตำรวจได้รับดังนี้ (กรมตำรวจ, 2535, หน้า 13)

160952

๑
3๕๓.๙๕
๙/๘๓๐
๑๐

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบงบประมาณของกรมตำรวจที่ได้รับจริงกับประมาณการ
งบประมาณในแผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2530-2534

ปี	ประมาณการงบประมาณใน แผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 1 (ล้านบาท)	งบประมาณที่ได้รับจริง (ล้านบาท)	ความแตกต่าง %
2530	9,747.62	8,994.88	-7.72
2531	10,235.01	9,709.82	-5.13
2532	10,746.76	10,294.84	-4.19
2533	11,284.09	12,547.60	11.19
2534	11,844.30	16,627.55	40.33
รวม	53,861.78	58,174.71	8.00

จากตาราง 2 ตัวเลขดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่าใน 3 ปีแรก (2530-2532) ในแผนกรม
ตำรวจได้รับงบประมาณต่ำกว่าที่ประมาณการไว้ ส่วนในปี 2 ปีหลัง (2533-2534) กรมตำรวจได้
รับงบประมาณเพิ่มมากขึ้น และโดยสรุปในระยะ 5 ปี กรมตำรวจได้รับงบประมาณสูงกว่าที่
ประมาณการไว้คิดเป็นร้อยละ 8 ทั้งนี้เพราะในช่วงครึ่งหลังของแผนสถานะเศรษฐกิจของประเทศ
ขยายตัวในอัตราสูงมาก รัฐสามารถเก็บรายได้สูงกว่าที่ประมาณการไว้จนสามารถจัดทำงบประมาณ
แบบสมดุลได้

ตารางที่ 3 งบประมาณของกรมตำรวจที่ได้รับตามแผนแม่บท ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535-2538

ปี	ประมาณการงบประมาณใน แผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 2 (ล้านบาท)	งบประมาณที่ได้รับจริง (ล้านบาท)	ความแตกต่าง %
2535	19,450.82	450,400.00	4.222
2536	24,875.09	560,000.00	4.44
2537	28,109.40	625,000.00	4.509
2538	30,535.95	715,000.00	4.27

จากตาราง 3 จะเห็นได้ว่างบประมาณของกรมตำรวจซึ่งได้รับจริงตามแผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535-2538 กรมตำรวจได้รับเงินงบประมาณเพิ่มมากขึ้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 อันเป็นปีแรกของแผนฉบับที่ 2 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2538 ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากสถานะเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการขยายตัวสูงขึ้นยิ่งกว่าแผนแม่บทกรมตำรวจฉบับที่ 1 ทำให้รัฐบาลสามารถเก็บรายได้สูงมากขึ้นและได้จัดสรรงบประมาณให้กับส่วนราชการต่าง ๆ ได้มากขึ้น (สำนักงานประมาณ, 2538, หน้า 45)

สำหรับงบประมาณของกรมตำรวจที่ได้รับมานั้น ได้นำมาใช้ในแผนงานของกรมตำรวจรวม 5 ด้าน คือ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านความมั่นคงภายใน ด้านการบริการทางสังคม ด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการพัฒนาการบริหาร โดยมีสัดส่วนของงบประมาณทั้ง 5 ด้าน คือ 65 : 20 : 6 : 3 : 6 (ซึ่งงบประมาณที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในแต่ละปีนั้นรวมอยู่ในแผนงานด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินด้วย)

ในเรื่องของปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนโครงการงบประมาณของกรมตำรวจในระหว่างปี พ.ศ. 2530-2534 นั้น สรุปได้ดังนี้ คือ (กรมตำรวจ, 2535 หน้า 15)

1. ระบบการบริหารงบประมาณแบบแสดงรายการไม่เอื้ออำนวยในการติดตามประเมินผลความสำเร็จของงานได้ถึงระดับหน่วยปฏิบัติ กล่าวคือ กรมตำรวจสามารถทราบถึงการจัดสรรงบประมาณได้ในระดับกองบัญชาการในระดับกองบังคับการ กองกำกับการ มิได้มีการรวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้ในระบบเดียวกันที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนได้ และการจัดสรรเงินจะเป็นลักษณะของการเหมาจ่ายให้แต่ละหน่วยไปพิจารณาบริหารกันเองโดยมิได้รายละเอียดแสดงถึงวิธีการและเป้าหมายของงานที่ชัดเจนก่อนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ

2. เมื่อมีการจ้างงาน/โครงการ ตามพระราชบัญญัติงบประมาณออกไปและมีหน่วยเป็นเจ้าของงบประมาณ กรมตำรวจไม่สามารถเข้าไปควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณในงานหรือโครงการที่มีหน่วยงานเป็นเจ้าของอย่างเอกเทศดังกล่าวได้ และหน่วยงานที่เป็นเจ้าของงบประมาณก็พยายามทุกวิถีทางที่จะให้หน่วยงานของตนได้รับงบประมาณสูงที่สุด โดยมีได้คำนึงถึงความจำเป็นในงานด้านอื่น ๆ

3. กรมตำรวจและสำนักงานงบประมาณยังไม่มีขีดความสามารถเพียงพอในอันที่จะควบคุมการบริหาร โครงการที่มีรายละเอียดมากและเป็นลักษณะ โครงการย่อย ๆ จำนวนมากได้ด้วยข้อจำกัดในเรื่องของเจ้าหน้าที่และระเบียบวิธีปฏิบัติงาน

4. เป็นงบประมาณแบบแสดงรายการทำให้คนคนหนึ่งที่มีภารกิจเกี่ยวเนื่องหลายด้าน เช่น สายตรวจมีหน้าที่ทั้งด้านรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและมีหน้าที่ด้านอารักขา ซึ่งเกี่ยวกับด้านความมั่นคงภายในด้วย ไม่สามารถจำแนกได้ชัดและเบิกค่าใช้จ่ายได้เพราะงานจะมีลักษณะซ้อนกันอยู่ยากที่จะแยกรายละเอียดได้ และไม่สามารถสรุปได้ว่าค่าตอบแทนคือเงินเดือนของสายตรวจผู้นั้นจะอยู่ในงบประมาณด้านใด

สำหรับปัญหาด้านงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปราม พ.ศ.อ. ปิติ เจริญอุ่มพร (2535, หน้า 6) ได้กล่าวไว้ว่า การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามมีปัญหาด้านงบประมาณเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากงานป้องกันและปราบปรามเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อนต้องการผู้ที่มีความอดทน มีไหวพริบ และความรู้ในการติดตามป้องกันและปราบปรามจับกุมคนร้าย งานป้องกันและปราบปรามเป็นงานที่ต้องใช้ประสบการณ์โดยเฉพาะการหาแหล่งข่าวการป้องกันและปราบปรามคดีสำคัญต้องใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องมือนาน แต่งานสืบสวนทุกคดีไม่ว่าคดีเล็กหรือใหญ่ต้องการถึงสนับสนุน คือ งบประมาณ เพราะงบประมาณคือ เงิน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ ของงานป้องกันและปราบปราม เช่น ค่ายานพาหนะ ค่าที่พักอาศัย ค่าแหล่งข่าว แต่ปรากฏว่าสายงานป้องกันและปราบปรามของสถานีตำรวจนครบาล หรือกองกำกับป้องกันและปราบปรามต้องหากเงินส่วนตัวมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามเองไม่มีวัสดุ อุปกรณ์ หรืองบประมาณสนับสนุนงานป้องกันและปราบปรามโดยตรง ซึ่งทำให้สายงานป้องกันและปราบปรามต้องหากเงินมาใช้ในการป้องกันและปราบปราม

วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการป้องกันและปราบปราม วัสดุอุปกรณ์เป็นทรัพยากรในการบริหารงานและเกิดขึ้นในขั้นตอนของการบริหารงบประมาณ ภายหลังจากที่มีการอนุมัติงบประมาณแล้ว ส่วนราชการต่าง ๆ ก็จะได้รับงบประมาณไปทำการใช้จ่ายซื้อเครื่องมือ

เครื่องใช้ต่าง ๆ ในส่วนราชการให้เป็นไปตามแผนงานที่ได้วางเอาไว้ ทั้งนี้โดยยึดหลักของการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด (ณรงค์ สักพันโรจน์, 2536, หน้า 114)

รายจ่ายของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามแผนงานหรือโครงการปรากฏตาม พ.ร.บ. งบประมาณแผ่นดิน พ.ศ. 2525 แก้ไขฉบับที่ 2 และ 3 (2536, หน้า 10) มีด้วยกัน 7 หมวดรายจ่าย คือ

1. หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ
2. หมวดค่าจ้างชั่วคราว
3. หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย และวัสดุ
4. หมวดค่าสาธารณูปโภค
5. หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
6. หมวดเงินอุดหนุน
7. หมวดรายจ่ายอื่น ๆ

ในส่วนของกรมตำรวจ การที่จะได้รับวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการบริหารงานนั้น กรมตำรวจต้องทำแผนงานหรือโครงการว่าจะทำการจัดซื้อเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ กำหนดไว้ในหมวดรายจ่ายค่าวัสดุ และหมวดรายจ่ายค่าครุภัณฑ์

หมวดรายจ่ายค่าวัสดุ หมายถึง รายจ่ายเพื่อซื้อสิ่งของซึ่งโดยสภาพย่อมสิ้นเปลือง เปลี่ยนหรือสลายตัวในระยะเวลาอันสั้น รวมทั้งสิ่งของที่ส่วนราชการซื้อมาเพื่อการบำรุงรักษาหรือซ่อมแซมทรัพย์สิน เช่น วัสดุสำนักงาน วัสดุไฟฟ้าและวิทยุ วัสดุงานบ้านงานครัว วัสดุเครื่องบริโภค วัสดุก่อสร้าง วัสดุยานพาหนะและขนส่ง วัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่น วัสดุวิทยาศาสตร์ วัสดุการเกษตร วัสดุโฆษณาและเผยแพร่ วัสดุเครื่องแต่งกาย เป็นต้น

ค่าซื้อสิ่งของซึ่งตามปกติมีอายุใช้งานยืนนานแต่มีราคาหน่วยหนึ่งหรือซื้อครั้งหนึ่งไม่เกิน 1,000 บาท ตามตัวอย่างสิ่งของซึ่งตามปกติมีอายุการใช้งานยืนนานให้เบิกจ่ายในหมวดนี้ แต่ถ้าราคาเกิน 1,000 บาท หรือเป็นสิ่งของซึ่งระบุไว้ในรายจ่ายหมวดค่าครุภัณฑ์ให้เบิกจ่ายในหมวดค่าครุภัณฑ์

ค่าใช้จ่ายค่าครุภัณฑ์ หมายถึง รายจ่ายเพื่อซื้อหรือแลกเปลี่ยนสิ่งของ ซึ่งตามปกติมีลักษณะคงทนถาวร มีอายุการใช้งานตามตัวอย่างสิ่งของที่เป็นครุภัณฑ์ เช่น ครุภัณฑ์สำนักงาน ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง ครุภัณฑ์การเกษตร ครุภัณฑ์ก่อสร้าง ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่ ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์หรือการแพทย์ ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว ครุภัณฑ์โรงงาน ครุภัณฑ์กีฬา ครุภัณฑ์สนาม ครุภัณฑ์ดนตรี เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการประกอบคัดแปลง หรือต่อเติมสิ่งของดังกล่าว ในวรรคแรก ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อของดังกล่าวจากต่างประเทศโดยตรง ซึ่งจะต้องชำระ พร้อมกับค่าส่งของ เช่น ค่าขนส่งจากต่างประเทศมายังประเทศไทย ค่าภาษีในต่างประเทศ ค่าประกันภัย สิ่งของ เป็นต้น ให้เบิกจ่ายในหมวดนี้

สำหรับวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามคือ ยานพาหนะ อาวุธปืน วิทยุสื่อสาร กล้องถ่ายภาพ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่จะสนับสนุนให้งานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมดำเนินไปด้วยดี แต่เนื่องจากสภาพปัจจุบันเครื่องมือเครื่องใช้หรืออุปกรณ์ที่จำเป็นดังกล่าวนั้น เจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามจะต้องจัดหาเอง เพราะบางกรณีไม่สามารถจะเบิกจากงบประมาณได้ หรืองบประมาณที่จัดสรรให้แก่หน่วยงานมีจำกัด ดังนั้นแม้ว่าเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมจะมีประสิทธิภาพมากเพียงใด ก็ไม่สามารถจะปฏิบัติงานให้บรรลุถึงเป้าหมายให้สำเร็จลงได้ จากการศึกษาของ พ.ต.อ. สมเกียรติ พ่วงทรัพย์ (2526, หน้า 81) พบว่าในการปฏิบัติงานของตำรวจ การสนับสนุนด้านการทำงาน เกี่ยวกับการขอปรับปรุงกำลังตำรวจ ขอเครื่องมือสื่อสาร ขอเครื่องใช้ในหน่วยงาน ตลอดจนยานพาหนะ หากได้รับการสนับสนุนจะทำให้สัมฤทธิ์ภาพของการทำงานสูงขึ้นจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะได้ผลดีมีประสิทธิภาพเพียงพอขึ้นอยู่กับกำลังคนและเครื่องมือ เครื่องมือในการปฏิบัติงานอยู่มีใช้น้อย การติดตามคนร้ายที่กระทำความผิดจำเป็นต้องมียานพาหนะ เช่น รถยนต์ รวมทั้งตัวผู้ปฏิบัติต้องมีอุปกรณ์อื่น ๆ ติดตัวไปด้วย เช่น อาวุธปืน วิทยุสื่อสาร ซึ่งเป็นสิ่งสัมพันธ์กับการทำงานเพื่อแจ้งความ เคลื่อนไหวหรือเส้นทางหลบหนีของผู้กระทำความผิด ดังนั้นการได้รับการสนับสนุนด้านกำลังคนและเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานในลักษณะที่พร้อมและเพียงพออยู่เสมอ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งในทางตรงกันข้ามหากว่าขาดปัจจัยด้านการบริหารงาน ดังกล่าวแล้ว ก็จะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

สรุปด้านงบประมาณ การที่เจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมจะต้องออกค่าใช้จ่ายเองทุก ๆ ด้าน ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ซึ่งส่วนนี้มาจากสาเหตุที่รัฐบาลมีเงินจัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นรัฐบาลควรที่จะเพิ่มงบประมาณในด้านนี้ เพื่อตอบสนองกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน

ด้านเทคโนโลยี

1. การใช้วิทยาการตำรวจ การสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดนั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงความรู้ความสามารถ และวิธีการต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งศาสตราจารย์ F.E Inbau, A.A Moenssens และ L.R. Vitullo (ร.ต.ท. วชิรพงษ์ อมราพิทักษ์, 2536, หน้า 42) ผู้เชี่ยวชาญกิจกรรมป้องกันและปราบปรามและผู้ร่วมเขียน “ศาสตร์แห่งการป้องกันและปราบปรามของตำรวจ” หรือการป้องกันและปราบปรามของตำรวจในเชิงวิทยาศาสตร์ ได้กล่าวสนับสนุนยืนยันว่าการไปปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจในที่เกิดเหตุเพื่อสืบสวนเสาะหาข้อเท็จจริงจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องใช้ความรู้ทางวิทยาการตำรวจและอุปกรณ์เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ตรวจสอบประจักษ์พยานหลักฐานร่องรอยแห่งการกระทำผิด ทิศทางเข้าออกของคนร้าย คราบโลหิต สารเคมี เอกสาร หรือวัตถุพยานเกี่ยวเนื่องต่าง ๆ ในการสืบสวนนอกจากใช้วิธีการ โดยการคัดเลือกตัวบุคคลผู้จะทำการสืบสวนหรือหาพยานหลักฐาน โดยบุคคลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ก็มีวิธีการอีกประการหนึ่งเป็นที่นิยมนั้นในต่างประเทศมากคือ การใช้วิทยาการตำรวจเข้าช่วย (พ.ต.อ. สมเกียรติ พ่วงทรัพย์, 2533, หน้า 41) การใช้วิทยาการตำรวจคือ การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์หรือทางเทคโนโลยีเข้าช่วย เช่น การใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ทำการตรวจสอบพิสูจน์อาวุธปืนเครื่องกระสุนปืนตรวจเปรียบเทียบลายมือในเอกสาร ลายพิมพ์นิ้วมือ เขม่าดินปืน การใช้เครื่องเอกซเรย์เครื่องตรวจโลหะวัตถุระเบิด การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ การใช้เครื่องดักฟังเสียง เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้วิทยาการตำรวจเข้าช่วยในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนี้ตามที่ได้อธิบายในปัจจุบันของกรมตำรวจปรากฏว่ายังไม่ค่อยนิยมที่จะกระทำกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้หรือเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญในการพิสูจน์ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง ก็อาจจะเนื่องมาจากการไม่สนใจที่จะกระทำการของพนักงานสืบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีนั้น ๆ ที่จะขอให้ทำการตรวจสอบ (กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2527, หน้า 22) ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้รับผิดชอบจะต้องแก้ไขต่อไป

การใช้ประโยชน์จากวิทยาการตำรวจ ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายให้ประสบผลสำเร็จดียิ่งขึ้น เพราะการป้องกันและปราบปรามนอกจากจะใช้ความสามารถเฉพาะตัวของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติแล้วยังต้องได้รับความรู้จากหน่วยวิทยาการตำรวจเกือบทุกส่วนหาข้อเท็จจริงอย่างจริงจัง ดังข้อเสนอของอินบัว และคนอื่น ๆ (Inbau & other, 1997) ประเสริฐ เมฆมณี (2523, หน้า 204) ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจการป้องกันและปราบปรามและผู้ร่วมเขียนศาสตร์แห่งการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ ได้กล่าวสนับสนุนยืนยันว่า การไปปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อป้องกันและ

ปราบปราม จะต้องใช้ความรู้ทางวิทยาการตำรวจและอุปกรณ์เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ตรวจสอบ พยานหลักฐานร่องรอยแห่งการกระทำผิด เช่น ทิศทางเข้าออกของคนร้าย ภาพถ่ายลายพิมพ์ นิ้วมือ อาวุธ หรืออุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการกระทำผิด คราบโลหิต สารเคมี เอกสารหรือวัตถุ พยานเกี่ยวเนื่องต่าง ๆ เป็นต้น

2. การใช้สายลับ ถือได้ว่าเป็นการใช้เทคนิคของการป้องกันและปราบปรามอย่างหนึ่ง ซึ่งการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในลักษณะที่เป็นสายลับ (undercover) พ.ศ.อ. สง่า ดวงอัมพร (2524, หน้า 12-13) ได้กล่าวไว้ว่าการป้องกันและปราบปรามในลักษณะสายลับ คือ กรรมวิธีการป้องกันและปราบปรามวิธีหนึ่งซึ่งใช้วิธีการปลอมแปลงและอ้างชื่อแก้ตัว ลบเกลื่อน ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ต้องสงสัยว่าเป็นอาชญากรไว้วางใจทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 2.1 เพื่อจะทราบที่กำลังมีการวางแผนเพื่อประกอบอาชญากรรมหรือมี การประกอบอาชญากรรมนั้นแล้วหรือไม่
- 2.2 เพื่อให้ทราบผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด
- 2.3 เพื่อหาพยานหลักฐานแสดงต่อศาล
- 2.4 เพื่อค้นหาของผิดกฎหมายหรือทรัพย์สินที่ถูกขโมย
- 2.5 เพื่อกำหนดเวลาที่เหมาะสมสำหรับเข้าจับกุมสถานที่ที่ตัวการชอบมาั่วสุม หรือเพื่อเข้าจับกุมตัวการสำคัญ

คุณสมบัติสายลับที่ดีควรมีลักษณะ (พ.ศ.อ. สง่า ดวงอัมพร, 2521, หน้า 5) ดังนี้ การปฏิบัติตัวของสายลับที่จะใช้ในการสืบสวนคดีนั้น จะต้องไม่คุยโวหรืออ้างตัวเป็นคนสำคัญ เพราะอาจทำให้เจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามต้องตกอยู่ในฐานะที่พิสูจน์ให้เห็นจริงไม่ได้หากมีการพิสูจน์เกิดขึ้นที่หลัง อย่าใช้เงินมากกว่าปกติวิสัยของตัวละครที่เราให้แสดงอยู่ สายลับต้องไม่ เข้าร่วมประกอบอาชญากรรมหรือละเมิดกฎหมายใด ๆ โดยผู้บังคับบัญชา หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ไม่ทราบหรือไม่ได้รับอนุญาตให้กระทำเช่นนั้น อย่ายอมจำนนต่อหลักฐานเป็นอันขาด พยายามไม่ หลีกเลี่ยงไม่ไปยังสถานที่ที่อาจมีผู้รู้จักพยายามหลีกเลี่ยง ไม่พบบุคคลที่เรารู้จักหรือรู้จักเรา ไม่ควร เข้าไปจับกุมผู้ต้องสงสัยก่อนได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา เว้นไว้แต่ว่าตกอยู่ในสถานการณ์ซึ่ง ไม่สามารถจะติดต่อกับผู้บังคับบัญชาได้ทันที และเห็นว่าจำเป็นต้องปฏิบัติกรดังกล่าวโดย ทันที ในกรณีที่สายลับถูกตำรวจจับควรได้รับคำแนะนำจากผู้บังคับบัญชาก่อนเปิดเผยความจริง สายลับควรกำหนดวิธีการติดต่อสื่อสารกับกองบัญชาการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ร่วมงานต่าง ๆ ไว้ ล่วงหน้าให้เป็นที่ยอมรับ

ในการพิจารณาใช้สายลับในหนังสือ Narcotic Investigator Handbook (2521, pp. 34-38) ซึ่งเป็นคู่มือการป้องกันและปราบปรามของหน่วยงานยาเสพติดของออสเตรเลีย ได้ให้ข้อคิดว่า “สายลับ” มักจะเป็นพวกที่เคยเป็นอาชญากรมาก่อนหรือไม่ก็คลุกคลีอยู่ในวงการของอาชญากร โดยปกติแล้วถ้ามีทางเลือกเราไม่ควรใช้ “สายลับ” ประเภทนี้ เพราะ

1. พวกนี้ควบคุมยาก
2. มักจะทำให้เกิดความยุ่งยากวุ่นวาย

ข่าวซึ่งได้รับจาก “สายลับ” ประเภทนี้มักจะหาไม่ได้จากที่อื่น จึงเป็นข่าวที่มีค่าต่อเจ้าหน้าที่ที่ปราบปรามโดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวสารเกี่ยวกับพวกแก๊งค์ต่าง ๆ “สายลับ” ประเภทนี้จะเข้าไปคลุกคลีกับพวกนั้นได้อย่างสนิทสนมกลมกลืนเพราะสายลับประเภทนี้ก็คือ อาชญากรนั่นเอง

การปฏิบัติต่อสายลับ จงจำไว้สายลับประเภทที่เคยเป็นอาชญากรนั้น ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ แล้วไม่ควรใช้สายลับประเภทนี้ จงแสดงตัวเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลอดเวลา อย่าไปใช้ความสนิทสนมกับสายลับจนเกินไป เพราะจะทำให้สายลับติเสมอได้ ต้องระลึกอยู่เสมอว่าสายลับก็คือสายลับไม่ใช่เพื่อน อย่าไปให้คำมั่นสัญญาหรือคำรับรองในสิ่งที่เราไม่สามารถทำได้ หรือในสิ่งซึ่งอาจทำให้เราหรือหน่วยงานเสื่อมเสียชื่อเสียง อย่าปล่อยให้สายลับทำตัวเสมือนเป็นเจ้าหน้าที่คอยปราบหรือคอยเตือนไว้เสมอ อย่าไปพบสายลับที่เป็นหญิงตามลำพัง ต้องมีเพื่อนร่วมงานไปด้วยเสมอ ในการพบกับสายลับจะต้องใช้ความระมัดระวัง สถานที่นัดพบจะต้องให้อยู่ห่างไกลจากสถานที่ทำงานของเรา ไม่ควรให้สายลับไปหาที่บ้าน ให้สายลับใช้รหัสประจำตัวเวลาเขาโทรศัพท์มาหาเรา ไม่ควรให้สายลับรู้วิธีการทำงานของสำนักงาน ต้องแน่ใจว่าสายลับไม่ไปขยันทะนอย หรือยุยงคนอื่นให้ก่ออาชญากรรมเพื่อจะได้เอาข่าวมาป้อนให้เรา และเพื่อให้ได้ผลดีควรใช้สายลับ 2 คน ทำงานขึ้นเดียวกันแต่ไม่ขึ้นต่อกัน ไม่รู้จักกันเพื่อจะได้ตรวจสอบซึ่งกันและกัน ไม่มีสายลับคนใดที่มีค่าพอต่อการเสี่ยงกับชื่อเสียงหรืองานอาชีพของท่าน ถ้ามีหลักฐานแน่ชัดว่า “สายลับ” ได้กระทำความผิดเองให้จับกุมดำเนินคดีทันที สิ่งที่สายลับกลัวที่สุดก็คือ ถูกจับได้ว่าเขาใช้อุบายหลอกลวงเรา

สิ่งที่สายลับจะต้องยอมรับ เมื่อสายลับประกอบอาชญากรรม เขาจะต้องถูกจับดำเนินคดีเหมือนอาชญากรอื่นจะต้องบอกเข้าตั้งแต่แรกเลยว่า เขาไม่มีสิทธิพิเศษใด ๆ ที่จะประกอบอาชญากรรมได้จะไม่มีใครช่วยเหลือหรือป้องกันให้รอดพ้นจากการถูกดำเนินคดีได้เลย แต่หากการที่สายลับไปร่วมกับผู้อื่นเพื่อกระทำความผิดนั้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะหักหลังพวกนั้น นำความมาแจ้งให้กับเจ้าหน้าที่ กรณีเช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิด แต่ว่าการจะปฏิบัติเช่นนี้ไ้จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ระดับสูงเสียก่อน

การปกปิดสายลับ เจ้าหน้าที่จะต้องไม่เปิดเผยแหล่งข่าวหรือสายลับกับผู้ใดหรือระบุชื่อสายลับของตนเองไปในรายงาน นอกเสียจากว่าจะมีคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาในการสืบพยานชั้นศาล หากมีการขอให้เปิดเผยตัวสายลับ เจ้าหน้าที่จะต้องต่อสู้หัวหน้าฝ่ายโดยอ้างถึงนโยบายของสำนักงานความปลอดภัยของสายลับ ขออนุญาตศาลที่จะไม่เปิดเผย แต่อย่างไรก็ตามหากศาลสั่งให้เปิดเผยก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามให้ระลึกลักษณะว่าผู้ต้องสงสัยหรือผู้กระทำผิดกฎหมายทุกคนอาจใช้เป็นสายลับได้ และในขณะเดียวกันสายลับอาจจะเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายได้เหมือนกัน ฉะนั้นหากมีทางเลือกก็ไม่ควรใช้สายลับประเภทนี้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสายลับเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งของวิทยาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และการที่เจ้าหน้าที่จะได้รับโทษมหันต์หรือคุณอนันต์จากการคบหาใช้สอยบุคคลพวกนี้ก็ขึ้นอยู่กับตัวของเจ้าหน้าที่เองว่า จะต้องรู้จักปฏิบัติต่อตัวสายลับแค่ไหนเพียงไร

สรุปด้านเทคโนโลยี การนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้การทำงานนั้น สะดวกสบายยิ่งขึ้น แต่ต้องรู้จักวิธีการใช้ด้วยว่าเหมาะสมกับกับงานมากน้อยเพียงใด

ปัญหาภายนอกหน่วยงาน ประกอบด้วย

1. ด้านความร่วมมือของประชาชน
2. ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ด้านปัจจัยแวดล้อม

ด้านความร่วมมือของประชาชน ความร่วมมือระหว่างตำรวจและประชาชนในป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในแง่ของปรากฏการณ์ทางสังคมและกระบวนการปฏิบัติ ประเสริฐ เมฆมณี (2523, หน้า 443) กล่าวว่าในฐานะปรากฏการณ์ทางสังคมอาชญากรรมได้ส่งผลกระทบต่อความผาสุกปลอดภัยในการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน และความมั่นคงแห่งชาติ อีกทั้งปัจจัยอาชญากรรมก็มีบ่อเกิดจากความเสื่อมโทรมทางสังคมส่วนหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำรงรักษาไว้ซึ่งความปลอดภัยผาสุกของสังคมใดสังคมหนึ่งนั้น ถือเป็นภาระหน้าที่ของสังคมส่วนรวมโดยตรง มิได้จำกัดขอบเขตเฉพาะแต่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมซึ่งเป็นระบบย่อยส่วนหนึ่งในระบบสังคมเท่านั้น สำหรับการพิจารณาในแง่ของกระบวนการปฏิบัติเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุกฝ่ายจะต้องยอมรับว่าในการจับกุมหรือการเสาะหาข้อเท็จจริงแห่งคดี ถ้าปราศจากการยินยอมรับรู้ หรือได้รับความร่วมมือจากประชาชนเสียแล้ว ประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมย่อมจะลดน้อยลงไป

รวมตลอดถึงการฟื้นฟูแก้ไขความประพฤติดของอาชญากรก็จะประสบความสำเร็จเหมือนกัน ถ้าสังคมไม่ยอมรับหรือปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้พ้นโทษ แนวความคิดที่จะให้ประชาชนมีบทบาทในการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อรักษาความเรียบร้อยภายในท้องที่ แท้จริงแล้วเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นพร้อมกับความจำเป็นที่จะต้องมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังเช่น การก่อรูปของหน่วยงานตำรวจในประเทศอังกฤษหรือสหรัฐอเมริกา ล้วนแต่เป็นผลมาจากความเรียกร้องของประชาชนที่จะให้มีผู้พิทักษ์คุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นสำคัญ แต่ถึงกระนั้นก็ตามบทบาทของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจะประสบผลสำเร็จมิได้โดยหากไม่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบใกล้ชิดในการรักษาความเรียบร้อยแก่ประชาชน ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจพึงระลึกอยู่เสมอว่า การที่ประชาชนให้ความร่วมมือกับตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมนั้น เป็นไปในรูปอาสาสมัครด้วยความเต็มใจของประชาชนโดยแท้ โครงการอาสาสมัครเหล่านี้เป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จมาแล้วในต่างประเทศ ซึ่งจะนำมาเสนอไว้ดังนี้

ในสหรัฐอเมริกา (ร.ค.อ. ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2524, หน้า 160-162) ได้ริเริ่มโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัยขึ้นในเมือง Oakland มลรัฐ California ในช่วง ค.ศ. 1960 โดยมีหลักดำเนินการคือ สมาชิกอาสาสมัครในโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัยจะจัดแบ่งกลุ่มพื้นที่รับผิดชอบ และเลือกตั้งบุคคลขึ้นมาทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสอดส่อง และเพื่อนบ้านโดยอาศัยการติดต่อทางโทรศัพท์เป็นหลัก สำหรับตำรวจท้องที่นอกจากการช่วยงานแผนดำเนินการแล้ว มีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีของคนร้ายและแนะนำสมาชิกถึงวิธีการที่เหมาะสมในการคุ้มครองครอบครัว และทรัพย์สินจากโจรภัย มีการจัดทำจุลสารขึ้นเผยแพร่ข้อมูลท้องที่ ลักษณะพื้นที่ เป้าหมายของอาชญากรรมแผนประทุษกรรมของคนร้าย คำหนีอื่น ๆ โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัยนี้ได้ประสบความสำเร็จอย่างมากในการช่วยลดสถิติอาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับคดีลักทรัพย์ในเคหสถานและคดีลักรถยนต์ โครงการนี้ได้กลายเป็นจุดสนใจระดับประเทศมีการนำเอาแนวความคิดและวิธีการดังกล่าวไปศึกษาและปรับใช้กับแต่ละท้องถิ่นทั่วสหรัฐอเมริกา

ในประเทศญี่ปุ่น (Unemura, 1979, pp. 23-26) มีหน่วยงานอาสาสมัครป้องกันอาชญากรรมจำนวนมากโดยจัดตั้งขึ้นในสถานตำรวจต่าง ๆ อาสาสมัครประกอบด้วยประชาชนในท้องถิ่นทำหน้าที่ส่งเสริมกิจกรรมป้องกันอาชญากรรมในท้องถิ่นของตน และประกอบกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้นด้วย เช่น กำจัดสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อเด็ก แจกเอกสารป้องกันอาชญากรรม และช่วยจัดหาอุปกรณ์ป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น ในปี ค.ศ. 1979 มีอาสาสมัครป้องกันอาชญากรรมทั่วประเทศญี่ปุ่นจำนวน 660,142 คน นอกจากนี้ยังมีสมาคมป้องกัน

อาชญากรรมของผู้ประกอบธุรกิจต่าง ๆ เช่น 1) สมาคมป้องกันอาชญากรรมโรงรับจำนำ 2) สมาคมป้องกันอาชญากรรมของธนาคารและสถานที่ให้กู้ยืมเงิน 3) สมาคมป้องกันอาชญากรรมของผู้ขายอุปกรณ์ความบันเทิงต่าง ๆ 4) สมาคมป้องกันอาชญากรรมของผู้ประกอบอาชีพโรงแรม 5) สมาคมป้องกันอาชญากรรมของผู้ประกอบธุรกิจการค้าต่าง ๆ 6) สมาคมป้องกันอาชญากรรมของผู้รักษาความสะอาด 7) สมาคมป้องกันอาชญากรรมของผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจราจร 8) สมาคมป้องกันอาชญากรรมของผู้ประกอบธุรกิจขายรถยนต์และซ่อมรถยนต์ 9) สมาคมป้องกันอาชญากรรมของผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าที่มีอันตราย 10) สมาคมป้องกันอาชญากรรมของผู้ประกอบธุรกิจอื่น ๆ ซึ่งรวมทั้งหมดมี 2,215 สมาคม ทั่วประเทศ สมาชิกของสมาคมเหล่านี้ได้รับการอบรมจากตำรวจเกี่ยวกับวิธีป้องกันอาชญากรรม และช่วยตำรวจในกิจการป้องกันอาชญากรรมต่าง ๆ เช่น ให้ข่าวกับตำรวจเกี่ยวกับผู้ต้องสงสัยว่าจะได้กระทำความผิด เป็นต้น ยิ่งกว่านั้นในประเทศญี่ปุ่นได้มีการจัดตั้งหน่วยงานรักษาความปลอดภัยของเอกชน ซึ่งรับจ้างดูแลรักษาความปลอดภัยของสถานที่ต่าง ๆ เช่น ห้างร้านสรรพสินค้า ธนาคาร และอื่น ๆ ใน ค.ศ. 1979 มีหน่วยงานดังกล่าวถึง 2,622 หน่วย และมีลูกจ้างถึง 104,755 คน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเหล่านี้ได้ช่วยป้องกันอาชญากรรมของสถานที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี

สำหรับในประเทศไทยนั้น กรมตำรวจได้มีการจัดชุดตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในทุก ๆ สถานีตำรวจ เพื่อผลในด้านความร่วมมือที่ดีระหว่างตำรวจกับประชาชน ดังมีผู้กล่าวถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชนต่อไปนี้

พ.ต.อ. สมภพ สกุนตะวิภาต (2533, หน้า 30) ได้กล่าวไว้ว่าการป้องกันอาชญากรรมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้บรรลุถึงประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งเป็นความพยายามจะให้ความรู้การศึกษาแก่ประชาชนในการที่จะดำรงตนอยู่ในกรอบ หรือกฎระเบียบของสังคมและโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ก็สามารถลดปัญหาอาชญากรรมได้ในระดับหนึ่ง จากสถิติโดยได้รับความร่วมมือจากประชาชน ซึ่งจะส่งผลสะท้อนกลับในด้านความปลอดภัยของประชาชนในการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งในการดำเนินงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์นั้น ต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับอุดมการณ์ การจัดตั้งหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วยตำรวจสัญญาบัตร 1 นาย กับชั้นประทวน 10 นาย ปัญหาการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย ปัญหาความร่วมมือของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วม งบประมาณ รวมทั้งปัญหาหลักในการดำเนินงานครบวงจรแล้วไม่สามารถทราบผลการดำเนินงานเน้นเพียงกระบวนการ (process) ทำงานเท่านั้น ซึ่ง พ.ต.ท. ทวี เพ็ชรไพศิษฐ์ (2533, หน้า 25) กล่าวว่าโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีกับตำรวจซึ่งได้ทำการออกเยี่ยมเยียนและร่วมสร้างสรรค์กับสมาชิกในชุมชนมีความเข้าใจอันดีต่อกัน

ขึ้นมากกว่าแต่ก่อน จากการวิจัยได้ทราบถึงความก้าวหน้าของโครงการชุมชนสัมพันธ์ว่า ได้มีการเพิ่มพื้นที่เป้าหมายขึ้นอีก 31 พื้นที่ ยังผลให้การดำเนินงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีระหว่างกันเพิ่มมากยิ่งขึ้น

พล.ต.อ. สุวัจน์ อมรวิวัฒน์ (2535, หน้า 2-26) กล่าวว่า โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นมาตรการเชิงรุกที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทัศนคติและความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนกับตำรวจ ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวก็เพื่อให้ประชาชนให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้วยความศรัทธาและเต็มใจ

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่างานด้านชุมชนสัมพันธ์สามารถสร้างให้ประชาชนรวมตัวกันผูกพันเกี่ยวข้องต่อกัน ร่วมมือในการประสานการปฏิบัติงานหรือช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมเพื่อให้เกิดความผาสุกและความสงบเรียบร้อยในชุมชนหรือสังคม

2. ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประสานงาน

(coordination) หมายถึง การที่คนในองค์การเดียวกันหรือหลายองค์การ ได้ทำงานร่วมกันเป็นไปตามวัตถุประสงค์และแผนที่ได้กำหนดไว้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือจะให้ความอีกนัยหนึ่งว่า หมายถึง การช่วยกันทำงานภายใต้วัตถุประสงค์หรือแผนอันเดียวกันให้เกิดความสำเร็จภายในกำหนดระยะเวลาด้วยเกิดผลดีมี ประสิทธิภาพ (ประทวน คงฤทธิศึกษาการ, 2529, หน้า 104)

จากคำจำกัดความมาแล้วข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าลักษณะหรือองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของการประสานงานจะประกอบด้วย

1. การประสานงานต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีการกำหนดแผนเพื่อการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ แล้ว
2. วัตถุประสงค์และแผนที่กำหนดไว้นั้น ผู้ที่ปฏิบัติหรือผู้ที่ประสานงานจะต้องทราบและเข้าใจร่วมกัน
3. การประสานงานจะต้องมีการแบ่งงานกันทำ และทำตามความชำนาญแต่ต้องมีสำนึกว่าเป็นการทำงานด้วยกันมิใช่ต่างคนต่างทำ
4. การแบ่งงานกันทำและการทำตามความชำนาญในการประสานงานนั้นแต่ละคนต้องมีความรับผิดชอบในส่วนอันเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของตนและต้องตระหนักถึงผลที่จะเกี่ยวพันกับผู้อื่นที่จะต้องทำงานในข่ายการประสานงานนั้น ๆ
5. การประสานงานต้องเป็นการทำงานที่มีทรัพยากรอย่างเพียงพอและเป็นการทำงานตามคาบระยะเวลาที่กำหนดไว้ให้สอดคล้องต้องกัน

ปัจจัยสำคัญที่จะเอื้ออำนวยต่อการประสานงาน ในการประสานงานนั้นปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการประสานงานก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรจะนำมาเป็นประโยชน์ในการเตรียมหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อนำมาซึ่งประโยชน์ในการประสานงานซึ่งมีปัจจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้ (ชูป กาญจนประกร, 2526, หน้า 86)

1. ผู้ที่จะประสานงานกันต้องมีความร่วมมือกัน เพราะการประสานงานเป็นการปฏิบัติของทุกฝ่าย เพื่อให้บรรลุจุดหมายในรูปทรง ถ้าหากการประสานงานใน โครงการหรือแผนงานใด ๆ หน่วยงานต่าง ๆ ไม่พร้อมใจให้ความร่วมมือกันด้วยดีแล้ว การประสานงานจะเกิดขึ้นได้ยาก
2. ต้องมีแผนหรือโครงการที่ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบอันแน่ชัด และในการนี้จะต้องมีผู้บังคับบัญชาที่จะต้องคอยตรวจสอบการทำงานตามแผนหรือการประสานงานให้เป็นไปตามแผนหรือโครงการตามคาบระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด
3. การทำงานตามแผนในการประสานงานต้องมีทรัพยากร เช่น งบประมาณ เครื่องมือเครื่องใช้ที่มีประสิทธิภาพอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ทันทั่วถึง มีเจ้าหน้าที่พร้อมและสามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ เรื่องงบประมาณการเงิน วัสดุ และตัวบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการประสานงาน
4. การประสานงานจะต้องอาศัยระบบการสื่อความหรือการติดต่อระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ และระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะต้องทำงานตามแผนในการประสานงานนั้น ระบบการติดต่อ การสื่อความต้องถือเป็นความสำคัญที่จะให้ผู้ที่ทำงานร่วมกันง่ายสามารถทำงานได้บรรลุวัตถุประสงค์และแผนที่วางไว้
5. สัมพันธภาพการรู้จักกัน ตลอดจนความคุ้นเคยของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่ จะช่วยให้การประสานงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีความร่วมมือกันได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นการสร้างบรรยากาศของความเป็นมิตรหรือการสร้างความสัมพันธ์ในรูปขององค์การรูปนัยจึงเป็นสิ่งจำเป็น
6. ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานที่จะประสานงานกันต้องคอยกำหนดหรืออำนวยการให้การทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการประสานงานกันและผู้บังคับบัญชาเท่านั้นที่จะต้องส่งเสริมขวัญหรือกำลังใจให้การทำงานของแต่ละหน่วยงานประสานงานให้จงได้

การประสานงานแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ การประสานงานภายใน และการประสานงานระหว่างองค์การหรือหน่วยงานต่าง ๆ (ประทวน คงฤทธิศึกษากร, 2529, หน้า 107)

1. การประสานงานภายในองค์การ หมายถึง การทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในกระทรวงทบวงกรมนั้น ๆ มีข้อพิจารณา ดังนี้คือ

- 1.1 เจ้าหน้าที่ในองค์การจะต้องทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์การโดยชัดแจ้งทุกคน โดยทุกคนต้องทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายนั้น ๆ

1.2 จะต้องจัดให้มีการให้ความรู้ความเข้าใจในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานนั้น

1.3 ต้องทำความเข้าใจว่าใครมีหน้าที่รับผิดชอบอะไร และใครจะต้องทำงานสัมพันธ์กันหน่วยงานใดและใคร

1.4 กรณีเกิดปัญหาหรือต้องการประสานงานพิเศษ อาจจัดให้มีการประชุมหรือมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในองค์การนั้น ๆ เพื่อระดมสมองทำงานร่วมกัน

1.5 เพื่อประโยชน์ในการประสานงานควรจัดให้มีการฝึกอบรมหรือสัมมนาระหว่างเจ้าหน้าที่ด้วยกันให้มีการเพิ่มพูนความรู้และความเป็นกันเองระหว่างผู้ปฏิบัติงาน

1.6 ผู้บังคับบัญชาต้องควบคุมผลักดันให้มีการทำงานประสานงานกับในองค์การนั้น โดยการออกคำสั่ง ควบคุม กำกับ ดูแลติดตามผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. การประสานงานระหว่างองค์การหรือระหว่างหน่วยงาน หมายถึง การทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีข้อพิจารณาดังนี้

2.1 จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายตลอดจนแผนขึ้น เพื่อให้ทราบแน่ชัดว่ามีหน่วยงานใดบ้างที่จะรับผิดชอบต่อแผนและนโยบายนี้

2.2 อาจจัดขึ้นในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งแต่งตั้งจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงนโยบายหรือวิธีการต่าง ๆ ที่จะต้องทำงานประสานงานกันอย่างไร

2.3 ใช้วิธีการรวมหน่วยงานเข้าด้วยกันเป็นองค์การเดียวกัน จะทำให้เกิดการประสานงานกันได้ดีเป็นพิเศษและการรวมหน่วยงานต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย และมุ่งให้การดำเนินงานอยู่ภายใต้การตัดสินใจบังคับบัญชาของคน ๆ เดียว และจะทำให้การบริหารงานมีเอกภาพมากที่สุด (Simon, 1956, p. 110)

2.4 การใช้ระบบงบประมาณในการกำหนดให้มีการประสานงานในกรณีที่ต้องการให้หน่วยงานหรือองค์การที่จะต้องดำเนินการร่วมกันเพื่อประหยัดงบประมาณ เช่น กรุงเทพมหานครต้องมีหน้าที่ในการทำถนนและทางเท้า เพื่อป้องกันมิให้มีการขุดเจาะถนนและทางเท้าเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานอื่น เช่น การประปา โทรศัพท์ ก็กำหนดโครงการโดยหน่วยงานทั้งสามจัดวางโครงการดำเนินงานควบคู่กันไปในคราวเดียวกันทั้งนี้ก็แต่โดยวิธีการงบประมาณมิให้หน่วยงานใดใช้งบประมาณในการติดตั้งหรือขุดเจาะวิธีการนี้จะทำให้ประหยัดงบประมาณและเกิดความเรียบร้อยในการทำงานได้

2.5 การฝึกอบรมหรือการสัมมนาจะทำให้ข้าราชการจากหน่วยงานต่าง ๆ รู้จักคุ้นเคยสร้างสัมพันธภาพอันดี ทำให้มีความเข้าใจร่วมมือร่วมใจในการทำงานและจะทำให้การประสานงานดีไปด้วย

ในเรื่องความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนั้น ประเสริฐ เมฆมณี (2523, หน้า 204-205) ยังได้กล่าวว่า การมีสัมพันธภาพอันดีและการติดต่อประสานงานควบคุมอาชญากรรมอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยสืบสวน สอบสวน ปราบปราม หน่วยงาตรวจตราท้องที่หน่วยงานวิชาการตำรวจ ตลอดจนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้ป้องกันและปราบปรามประสบความสำเร็จได้

ฉะนั้น จะเห็นได้ว่าการประสานงานมีประโยชน์ในการทำงานเป็นอย่างมาก ถ้าวหากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ หรือภายในหน่วยงานเดียวกันมีความเข้าใจและร่วมมือกันทำงานโดยยึดหลักการประสานงานอย่างถูกต้องแล้ว ย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จในงานได้อย่างแท้จริง

ด้านปัจจัยแวดล้อม ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนั้น มีดังต่อไปนี้

1. **ด้านลักษณะของพื้นที่** หมายถึง แหล่งพื้นที่ซึ่งเป็นปัจจัยในการเอื้ออำนวยต่อการเกิดอาชญากรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่าบางพื้นที่ซึ่งเป็นชุมชนเมือง ประชากรหนาแน่น ลักษณะ วิธีการรูปแบบของการเกิดอาชญากรรมก็จะมีแตกต่างไปจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชนบท พื้นที่แห่งหนึ่งมีอาชญากรรมประเภทลักทรัพย์มาก แต่อีกแห่งหนึ่งกลับมีอาชญากรรมประเภทปล้นทรัพย์หรือฆ่าคนตามมากกว่า

จากการศึกษาของ อัมภา เหล่าเอกภักดี (2523, หน้า 55-59) ได้อธิบายว่า จากสถิติอาชญากรรมพบว่า จำนวนอาชญากรรมที่มีผู้ประกอบขึ้นนั้น แตกต่างกันระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศในแต่ละเมืองจำนวนของอาชญากรรมก็แตกต่างกันไป และเขตหนึ่งของเมืองจำนวนของอาชญากรรมก็แตกต่างกันไป และเขตหนึ่งของเมืองก็มีสถิติอาชญากรรมแตกต่างจากเขตอื่น ๆ ของเมืองนั้น สถิติอาชญากรรมในเขตชุมชนหรือในเมือง (Urban Areas) ก็แตกต่างไปกว่าจำนวนอาชญากรรมในเขตชนบท (Rural Area) เมื่อเป็นเช่นนั้นนักอาชญาวิทยาได้ศึกษาค้นคว้าเหตุผลว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น และชุมชนหรือถิ่นที่อยู่อาศัยของมนุษย์จะมีส่วนสัมพันธ์ หรือมีอิทธิพลทำให้อาชญากรรมในเขต ชุมชนเกิดขึ้นมากหรือน้อยบ้างหรือไม่และอย่างไร

อาชญากรรมในเขตต่าง ๆ ภายในเมืองใหญ่ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแตกต่างกันเป็นเมือง ๆ ไป แม้แต่ในเมืองเดียวกันแต่ละตำบลหรือแต่ละย่านก็มีสถิติอาชญากรรมไม่เท่ากัน จึงได้มีนักอาชญาวิทยาทายท่านได้สนใจค้นคว้าหาเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น และในย่านชุมชนต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวของมันเอง มีส่วนให้เกิดอาชญากรรมได้หรือไม่เช่นตั้งแต่ ค.ศ. 1841-1850 ในประเทศอังกฤษได้มีการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ โดย เมย์ฮิว (Mayhew, 1972, pp.149) ได้ใช้วิธีจุดลงบนแผนที่ตรงที่มีอาชญากรรมเกิดขึ้นแต่ละครั้ง และพิจารณาถึงสาเหตุของการเกิดเหตุการณ์ โดยการบันทึกในแฟ้มข้อมูลของเหตุการณ์ ในแต่ละ

เมืองนั้นมีย่านใดบ้างที่มีอาชญากรรมเกิดขึ้นหนาแน่นกว่าย่านอื่น ๆ หลังจากที่ได้กระทำเช่นนั้นอยู่เป็นเวลานานถึง 9 ปี ก็ได้พบอาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นในบริเวณย่านการค้าหรือที่เรียกว่า ย่านธุรกิจ และในย่านที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่าในย่านอื่น ๆ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนในเมืองนั้น สำหรับในประเทศอเมริกาเมื่อปี ค.ศ. 1926 ศาสตราจารย์พาร์คแห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ได้เขียนบทความชื่อ “The Urban Community as a Spatial Pattern and Moral Ord” สอดคล้องกับแหล่งอาศัยในชุมชนที่อยู่ในเมืองซึ่งมีใจความสำคัญว่า มนุษย์ย่อมมีความสัมพันธ์กับถิ่นอันเป็นที่อยู่อาศัยและความประพฤติของเขาก็เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมที่ตัวเขาอยู่นั้น เช่น คนที่อยู่ในเมืองที่ผู้คนหนาแน่น ความประพฤติและทัศนคติย่อมแตกต่างจากคนที่อยู่ในชนบทอยู่บ้างเพราะคนที่อยู่ในเมืองใหญ่ที่มีคนอยู่หนาแน่นย่อมจะต้องประสบกับความตึงเครียด และความกดดันทั้งในด้านจิตใจ สังคมและเศรษฐกิจ มากกว่าคนที่อยู่ในชนบทอันมีผู้คนอยู่น้อยกว่าและการดำเนินชีวิตก็เรียบและเรียบง่าย

สำหรับที่ชุมชนใกล้เคียงกับย่านธุรกิจการค้าและย่านอุตสาหกรรม ย่านโกดังเก็บของและท่าเรือ จะพบว่าจำนวนอาชญากรรมและการกระทำผิดของเด็กมีอยู่หนาแน่นที่สุดในบริเวณดังกล่าว ย่านเหล่านี้เป็นบริเวณที่อยู่ระหว่างกลางหรือเป็นเขตติดต่อบริเวณย่านธุรกิจและอุตสาหกรรมกับย่านซึ่งเป็นที่อยู่อาศัย ทั้งนี้เพราะแต่เดิมเมื่อบริเวณที่เป็นย่านธุรกิจหรืออุตสาหกรรมโรงงานต่าง ๆ ยังมีเนื้อที่ที่เล็กอยู่ ย่านนี้เป็นที่อยู่อาศัยของคนชั้นกลาง ซึ่งต่อมาการค้าและการอุตสาหกรรมเจริญขึ้น และขายตัวออกคนที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงก็ต้องย้ายออกไปนอกเมือง เพื่อให้พ้นจากความรำคาญอันเกิดขึ้น เช่น เสียงรบกวน ฝุ่น และควัน เป็นต้น แต่พวกที่อยู่ตามตรอกซอยต่าง ๆ มีฐานะยากจนยังย้ายออกไปไม่ได้ก็อยู่ต่อไป ถิ่นนั้นจึงกลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรม บ้านช่องต่าง ๆ ก็ชำรุดทรุดโทรม ในครอบครัวหนึ่งก็อยู่กันอย่างแออัดยัดเยียดเพราะคับแคบประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณนั้น ก็มีอยู่หลายพวกหลายประเภท เช่น คนเชื้อชาติสัญชาติต่าง ๆ คนดีและคนชั่วปนกันอยู่ การครองชีพต่ำ การศึกษาก็ต่ำ และเนื่องจากบริเวณเป็นแหล่งเสื่อมโทรมหรือเรียกว่า “Slum” ความเสื่อมโทรมและค่าเช่าที่ถูกก็จะดึงดูดให้คนประเภทเสื่อมโทรมเข้ามาอยู่มากขึ้น เด็กที่อยู่ในสังคมเช่นนี้ก็ไต่ยีนได้เห็นส่วนแต่ตัวอย่างที่ไม่ดี ประกอบกับพ่อแม่ขาดแคลนทั้งในด้านที่จะอำนวยความสะดวกทางกายทางใจให้แก่เด็ก โอกาสที่เด็กจะกระทำผิดกระทำชั่วมากขึ้น (Bruce, 1965, pp. 137)

การศึกษาในเรื่องชุมชนอันมีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองใหญ่จริงอยู่แม้เราจะเห็นได้ว่าแหล่งชุมชนที่เสื่อมโทรมนั้น โดยตัวมันเองมิใช่เป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้การประกอบอาชญากรรมเกิดขึ้น แต่ว่าเป็นที่ทำให้เกิดภาวะอันเหมาะสมแก่อาชญากรรมจะเกิด

ขึ้น เพราะฉะนั้นการศึกษาวิจัยด้านนี้จึงมีประโยชน์ในขั้นที่จะรณรงค์ต่อต้านอาชญากรรมและความ
 ลำบากของเด็กด้วยการดำเนินก่อกำเนิดปัญหา และรวมกำลังทั้งด้านประชาชนและทางฝ่ายสังคมหรือบ้าน
 เมือง ในอันที่จะขจัดแหล่งเสื่อมโทรมให้หมดไปในการที่จะย้ายคนในแหล่งเสื่อมโทรมไปอยู่ที่อื่น
 เพื่อช่วยขจัดปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม และปรับปรุงความเป็นอยู่ (improvement of living condition)
 ครอบครัวเหล่านี้ให้ดีขึ้นปรับปรุงในด้านการศึกษา โรงเรียน สนามเด็กเล่น ก็จะเป็นทางช่วยให้คน
 ประกอบอาชญากรรมลดลง (Landis, 1984, p. 100)

อาชญากรรมในชนบท จากการศึกษาวิจัย นักอาชญวิทยาได้พบว่า อาชญากรรมมัก
 เกิดขึ้นมากในบริเวณที่เป็นเมืองและที่มีชุมชนหนาแน่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในย่านธุรกิจหรือย่าน
 อุตสาหกรรม เพราะบริเวณเหล่านี้เป็นแหล่งเสื่อมโทรมเป็นส่วนมาก นอกจากนั้นยังได้พบอีกว่า
 ในชนบทแต่ละแห่งโดยสภาพของชุมชนประเภทการทำมาหาเลี้ยงชีพ ที่ตั้งของชุมชนที่แตกต่างกัน
 โดยสภาพสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันนี้อาชญากรรมที่เกิดขึ้น จึงมีความแตกต่างกันเองออกไปทั้งใน
 ด้านจำนวนและด้านประเภทของอาชญากรรม เช่น ในชนบทบางแห่งการประทุษร้ายต่อชีวิตและ
 ร่างกายมาก ในอีกแห่งหนึ่งอาจมีการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินมาก บางแห่งก็มีคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น
 การพนัน โสเภณี ขนเสพผิด ฯลฯ มากกว่าที่อื่นดังนี้ เป็นต้น ประเภทของคนที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน
 ถิ่นนั้นเป็นคนที่มิใช่เชื้อชาติภาษาต่าง ๆ มีวัฒนธรรมแตกต่างกันอยู่ในท้องถิ่นเดียวกันหรือไม่
 ประชาชนประกอบด้วยบุคคลประเภทใด เช่น กรรมกร กสิกร เกษตรกร นายทุน พ่อค้า หรือมี
 คนประเภทเร่ร่อนมาจากถิ่นอื่นมาอาศัยทำมาหากินชั่วคราวครั้งชั่วคราวมากหรือไม่ ระเบียบของสังคม
 และการควบคุมให้เป็นไปตามระเบียบนั้น (social organization and control) แข็งหรืออ่อนเพียงใด
 เช่น เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเข้มแข็งหรือไม่เข้มแข็งเพียงใด เพราะ
 การกระทำผิดบางอย่างหากท้องถิ่นที่ความผิดเกิดอยู่ห่างไกล คนร้ายก็อาจกระทำการได้โดยสะดวก
 เช่น การปล้นทรัพย์ ลักลอบตัดไม้หวงห้าม เป็นต้น

มีข้อสังเกตอีกอย่างหนึ่ง คือ อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชนบทส่วนใหญ่นั้นไม่ว่าจะเป็น
 การประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายหรือต่อทรัพย์สินก็ตาม ผู้กระทำความผิดก็มักจะไม่มีวิธีการอันแยบคายแต่
 ประการใด ทั้งนี้ก็เพราะอาชญากรอาชีพมักไม่อยู่ชนบท อาชญากรอาชีพที่ว่านี้ ได้แก่ ผู้หาเลี้ยงชีพ
 ด้วยการประกอบอาชญากรรมเท่านั้น ซึ่งได้แก่ พวกนักหลอกลวงต้มหมู พวกจัดเซฟ พวกล้วง
 กระเป๋า เป็นต้น ทั้งนี้ยกเว้นอยู่ 2 ประเภทคือ ประเภทแรก นักต้มหมูหลอกลวงพวกนี้ มักเป็น
 พวกที่เดินทางไปจากเมืองใหญ่ ๆ แล้วออกไปล่อลวงคนที่อยู่ในชนบท เพราะคนที่อยู่ในชนบทนั้น
 ส่วนมากไม่ค่อยจะมีประสบการณ์ในชีวิตและวิธีการอันแยบยล จึงตกเป็นเหยื่อของการล่อลวง
 หรือหลอกลวงได้ง่าย ประเภทที่สองก็คือ อาชญากรปล้นทรัพย์ หรือที่เรียกว่าพวกปล้น อาชญากร

ประเภทนี้ในตอนเริ่มแรกของชีวิตก็เป็นคนดีทำมาหากินโดยสุจริต แต่ต่อมาได้มีเหตุการณ์ หรือปัจจัยบางประการที่ทำให้เขากระทำความผิดกฎหมายบ้านเมืองขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นด้วยความกดดันของอารมณ์ เช่น บันดาลโทสะ หรืออารมณ์ทางเพศ จุกครำผู้หญิง หรืออาจกระทำความผิดเพราะความโกรธแค้นหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ถูกชักชวนยุยงให้ไปในทางที่ผิดเมื่อกระทำลงไปแล้วก็เกิดความที่จะถูกลงโทษจึงหนีซุกซ่อนต่อไป และไปกระทำความผิดต่ออีกหรือที่เรียกว่า คดกระไดพลอยโจร จึงต้องกลายเป็นคนนอกกฎหมายและหากินด้วยการปล้นต่อไปจนกว่าจะถูกจับกุมหรือถูกเจ้าพนักงานฆ่าตาย (อำภา เหล่าเอกภักดี, 2523, หน้า 59)

ข้อสังเกตอีกอย่างหนึ่งที่มักพบในอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชนบทก็คือ อาชญากรรมเป็นส่วนใหญ่ นั้น มักจะกระทำขึ้นในท้องถิ่นซึ่งผู้กระทำมิได้มีภูมิถิ่นนาอยู่และ โดยมากก็เป็นในท้องถิ่นหรือตำบลใกล้เคียง คือ ไม่ไกลนักจนคนรู้จักหรือจำหน้าได้ ทั้งนี้ก็โดยเหตุผลในความพลอดภัยของตนเองประการหนึ่ง และความคิดที่ว่าตัวจะกระทำการเบียดเบียนก็ควรเบียดเบียนคนอื่น ไม่ใช่พวกกันอีกประการหนึ่ง ฉะนั้นตามสถิติของตำรวจจึงพบอยู่เสมอว่า อาชญากรรมในชนบทนั้น โดยเฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ประเภทปล้นทรัพย์มักเกิดขึ้นในท้องที่ที่ติดต่อกับเขตอื่น เช่น ตำบลที่อยู่ติดกับเขตอำเภออื่นหรืออำเภอที่เป็นเขตติดต่อกับจังหวัดอื่น เป็นต้น

2. **ด้านกลุ่มอิทธิพล** ผู้มีอิทธิพล ตามความหมายของพจนานุกรม หมายถึง ผู้มีอำนาจ ผู้มีเงิน ผู้มีพวกมาก แต่ความหมายตามทัศนคติของสังคมไทยมักจะหมายถึง ผู้มีอิทธิพลในทางเลวร้ายซึ่งประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย โดยใช้เงินหรือให้ผลประโยชน์ซึ่งหามาได้โดยมิชอบตอบแทนให้กับเจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองเพื่อให้ความสะดวกและให้การปกป้องในการประกอบธุรกิจต่าง ๆ ที่ผิดกฎหมายของผู้มีอิทธิพลจนทำให้ผู้มีอิทธิพลดำเนินชีวิตและธุรกิจที่ได้เปรียบผู้อื่น และเกิดอภิสิทธิ์เหนือประชาชนโดยทั่วไป แต่เจ้าหน้าที่บางคนก็เกิดความกลัวเกรงออกแรงใจไม่กล้าปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้มีอิทธิพลเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น

สำหรับปัญหาในเรื่องของผู้มีอิทธิพล พ.ต.อ. พิชัย ตุนทรสังบุญย์ (2533, หน้า 10) กล่าวว่า อาชญากรรมที่เป็นภัยร้ายแรงที่สุดแก่บ้านเมือง คือ อาชญากรรมที่มีผู้มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจและการเมืองเป็นอาชญากร เมื่อเกิดอาชญากรรมแบบนี้ขึ้นแล้วผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนมากแทบไม่มีทางต่อสู้แรงอิทธิพลอันดั้นເລືອກและกว้างขวางนี้ได้ แต่ที่ร้ายยิ่งกว่านั้นก็คือ เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเองก็ตกอยู่ในภาวะที่จะช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เมื่อต้องอยู่ในภาวะเช่นนี้ เจ้าหน้าที่บางคนก็แลเห็นว่าไม่มีประโยชน์อะไรที่จะต่อสู้กับอาชญากรรมผู้ร้ายปากรับผลประโยชน์ที่มาจากมิจฉาชีพ ซึ่งผู้มีอิทธิพล หรือพวกเจ้าพ่อ เจ้าแม่เจียดจ่ายมาให้ มิติกว่าหรือ ธุรกิจที่ผิดกฎหมายโดยพวกผู้มีอิทธิพลทั้งหลาย จึงสามารถขยายอิทธิพลเข้าครอบงำ

ได้เกือบทุกระดับ และขั้นตอนของชีวิตคนในสังคมสุจริตชนทั้งหลายที่ถูกข่มเหงรังแกก็นิ่งเงียบไม่กล้าโต้แย้งหรือตอบโต้ บรรดาผู้มีอิทธิพลทั้งหลายจึงเหิมเกริมและค่อขย ๆ กลายเป็นผู้ปกครองที่แท้จริงของสังคม เพราะมีอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมือง

นอกจากนี้ ภาสกร วงศ์ไพจิตร (2538, หน้า 11) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของเจ้าพ่อ เจ้าแม่ และผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นต่อสังคมไทย โดยได้กล่าวว่า การที่ประชาชนในท้องถิ่นหันไปพึ่งผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นนั้น โดยมากเป็นคนระดับล่างที่ไม่สามารถจะพึ่งตนเองได้ และไม่มีอิสระเท่าที่ควร ไม่มีรายได้เพียงพอที่จะจุนเจือครอบครัวได้ ขณะเดียวกันก็ไม่อาจจะพึ่งพิงระบบราชการได้ ดังนั้นประชาชนกลุ่มนี้ถ้าอยู่เมืองหลวงก็จะเป็นคนในสังคมแออัด ก็ต้องหันไปพึ่งผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นเพื่อให้อาวยกไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นต้องอาศัยลูกน้องเป็นมือเป็นไม้ คนใดใช้แต่พระเดชมากกว่าพระคุณการใช้อิทธิพลก็อาจจะลดลงก็ได้ ดังจะเห็นได้จากการเลือกตั้งที่จังหวัดเพชรบุรี เปลี่ยนไป นอกจากนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้ของคนในพื้นที่ต่าง ๆ ด้วยว่าเป็นอย่างไร ถ้าหากประชาชนได้ข้อมูลข่าวสารมาก การตัดสินใจก็จะไม่ผูกพันกับอิทธิพลท้องถิ่นมากนัก และยังกล่าวอีกว่า ถ้าจะไม่ให้ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นมีบทบาทต่อผลการเลือกตั้งในต่างจังหวัดก็ต้องใช้เวลาประชาชนเรียนรู้ไปอีกสักพัก ขณะเดียวกันองค์กรเอกชนรวมทั้งสื่อมวลชนก็ต้องช่วยกันชี้ประเด็นให้ประชาชนได้เห็นควบคู่ไปกับการเร่งปฏิรูประบบราชการให้ตอบสนองแก่ประชาชนได้มากขึ้นจน จึงจะสามารถแก้ปัญหาได้

ในการดำเนินการกับผู้ที่มีอิทธิพลที่ประกอบธุรกิจผิดกฎหมายนั้น เป็นการกำหนดนโยบายมาตรการต่าง ๆ จากหน่วยเหนือลงสู่ผู้ปฏิบัติในเมืองล่าง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยที่ขาดความพร้อมในด้านการเงิน วัตถุ อุปกรณ์ ตลอดจนขาดความรู้ ความสามารถ และขวัญกำลังใจ ต้องเสี่ยงต่ออนาคตราชการเพราะส่วนมากไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือเปรียบเสมือนถูกไก่ที่ไม่ได้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคมุมิด้านทานโรคจึงมีน้อยมีโอกาศ ติดโรคเณตายได้ง่ายที่สุด เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจึงไม่สามารถจะทนแรงด้านทานและเสียดสีของกลุ่มผู้มีอิทธิพลซึ่งมีอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองหนุนหลังได้ เมื่อมีคดีต่าง ๆ เกิดขึ้นกับผู้ที่มีอิทธิพล คดีเหล่านี้มักจะมีคมนและก็เงียบจางหายไปในที่สุดเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถจะคดีคลายคดีได้ กลุ่มผู้มีอิทธิพลจึงสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยควมรวบร้อนตลอดมา ปัญหาผู้มีอิทธิพลที่นำมาสู่การปฏิบัติงานด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะเห็นได้ว่าทำไมคดีอุกฉกรรจ์ประเภทฆ่ากันตายจากการกระทำ ความผิดของมือปืนรับจ้าง ซึ่งเป็นคดีร้ายแรงเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบสุขของประชาชน และเป็นคดีที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครเป็นส่วนใหญ่ แต่ผู้กระทำความผิดสามารถเดินลอยนวลอยู่ได้ ทั้งนี้ก็เพราะมาเฟียหรือเจ้าพ่อต่าง ๆ มีอิทธิพลในการเงินตลอดจนมีความใกล้ชิดสนิทสนม

กับเจ้าหน้าที่บางคน หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับทราบถึงอิทธิพลของ พวกนี้แล้ว ไม่อยากยุ่งเกี่ยวเข้าไปทำการสืบสวนหรือไม่อยากเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย เพราะอาจจะ ได้รับแรงอิทธิพลหรืออันตราย หรือคิดว่าเข้าไปสืบสวนจับกุมแล้ว หรือรายงานผู้กระทำความผิดให้ผู้บังคับบัญชาทราบก็ไม่ได้ได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ อาจก่อศัตรูอาจได้รับอันตรายถึงชีวิต อาจเสียค่าใช้จ่ายอาจเป็นหนี้บุญคุณกับผู้ให้ข่าว ทำให้เจ้าหน้าที่ขาดวิญญานความรับผิดชอบ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าใครคือคนร้าย ใครเป็นผู้กระทำให้ประชาชนขาดความสุข แต่ก็ปล่อยให้พวกมาเฟีย หรือเจ้าพ่อเหล่านี้แผ่ อิทธิพลหาผลประโยชน์อย่างไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย (พ.ศ.อ. สมเกียรติ พ่วงทรัพย์, 2533, หน้า 234)

3. ด้านการเสนอข่าวของสื่อมวลชน สื่อมวลชน หมายถึง สื่อที่สามารถถ่ายทอดสารจากแหล่งสารไปยังผู้รับเป้าหมายจำนวนมากได้ในเวลาอันรวดเร็ว เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นต้น (เสถียร เขยประคับ, 2536, หน้า 11)

พูล (Pool, 1960, p. 1) ได้กล่าวว่าการสื่อสารมวลชนจะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนา ถ้าการสื่อสารมวลชนมีบทบาทต่าง ๆ กันต่อเหตุการณ์ทางสังคม ซึ่งการสื่อสารมวลชนเป็นส่วนหนึ่ง การสื่อสารมวลชนจะ ไม่เป็นสิ่งสำคัญถ้าการสื่อสารมวลชนเป็นตัวคงที่ที่ไม่มีอิทธิพลต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม ซึ่งต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

บทบาทโดยทั่วไปของการสื่อสารมวลชน ลาสเวลล์ (Lasswell, 1948, pp. 37-51) ได้กล่าวถึงบทบาทโดยทั่วไปของการสื่อสารมวลชนไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. บทบาทในการสำรวจสิ่งแวดล้อม
2. บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างสมาชิกของสังคม
3. บทบาทในการถ่ายทอดมรดกทางสังคมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง
4. บทบาทในการให้ความบันเทิง

ชาร์ม (Schramm, 1964, pp. 41-44, 122-144) ได้กล่าวถึงบทบาทหลักของการสื่อสารมวลชนดังต่อไปนี้คือ

1. บทบาทในการเสนอข่าวสาร สื่อมวลชนจะเป็นผู้รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่ไกลเกินกว่าความสามารถของบุคคลจะไปถึงได้ ทำให้ผู้รับสื่อเห็นโลกกว้างขึ้น
2. บทบาทในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจ สื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ฝังรากลึกหรือการปฏิบัติที่ยึดถือกันมานานโดยทางอ้อม
3. บทบาทในการสอนหรือให้ความรู้ สื่อมวลชนสามารถช่วยในด้านการศึกษาและฝึกอบรมทุกประเภทได้อย่างมากทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

เดวิดสัน (Davidson, 1965, p. 31) ได้กล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชนในการพัฒนาประเทศไว้ดังนี้

1. ช่วยสร้างชาติขึ้นมาจากสิ่งที่ปรากฏอยู่ในสภาพทางภูมิศาสตร์
2. ช่วยเชื่อมกระบวนการต่าง ๆ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเข้าด้วยกัน เช่น ปรับปรุงการศึกษา การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การสร้างความรู้รักในความเป็นชาติเร่ร่อน และส่งเสริมความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงซึ่งนำไปสู่การยอมรับนวัตกรรมทำให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองช่วยให้ความหวังกับประชาชนว่าจะมีชีวิตที่ดีขึ้น

นอกจากนี้ เสถียร เษยประดับ (2536, หน้า 42) ยังได้กล่าวว่าในสังคมที่ทันสมัยหน้าที่ในการเปิดเผยพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานให้สาธารณชนทราบส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของสื่อมวลชน ด้วยเหตุนี้จึงนำไปได้ที่จะใช้สื่อมวลชนสร้างบรรทัดฐานที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานเหล่านี้ เช่น ประณามพฤติกรรมที่เกียจคร้าน การฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เพราะจะมีส่วนในการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในความเป็นชาติ ทำให้ประชาชนในแต่ละส่วนของประเทศมีความผูกพันซึ่งกันและกัน และเกิดจิตสำนึกว่าต่างก็อยู่ประเทศเดียวกัน แม้แต่ละส่วนของประเทศจะมีความแตกต่างกันอย่างไรก็ตาม นอกจากนี้ยังมีส่วนในการเสริมสร้างให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างความเห็นในทางการเมืองที่แตกต่างกัน สำหรับบทบาทของสื่อมวลชนที่เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น พ.ต.ท. จรูญ ศิริมงคล (2535, หน้า 16-17) ได้กล่าวว่าเนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลในการสร้างค่านิยมและทัศนคติอย่างสูงในปัจจุบัน เพราะเป็นผู้เสนอข่าวมวลชน บางครั้งการเสนอข่าวก็สามารถทำลายชื่อเสียงของบุคคลใด ๆ ได้รวมไปถึงนโยบายของกรมตำรวจ หากหนังสือพิมพ์ไม่เห็นด้วยกับนโยบายนั้น ๆ ก็จะลงข่าวโจมตีและทำให้การนำนโยบายออกมาใช้ต้องระงับไป แม้แต่บางครั้งก็สามารถโจมตีข้าราชการตำรวจบางนายทำให้ขาดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ หรือถูกผู้บังคับบัญชามองในทางลบ และนักหนังสือพิมพ์ก็แสดงออกทางการเมืองกระทำการให้มีบุญคุณต่อตำรวจ เพื่อแสดงอิทธิพลตามคำกล่าวที่ว่า “นักเลงกลัวตำรวจ แต่ตำรวจกลัวนักหนังสือพิมพ์”

ดังนั้น จะเห็นได้ว่านอกจากสื่อมวลชนมีคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศแล้ว หากการเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่ไร้จริยบรรณในหน้าที่ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการจ้องทำลายบุคคลหนึ่งบุคคลใดเพื่อหวังประโยชน์อื่นใดก็ตาม จะทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสื่อมวลชนให้เป็นกระบอกเสียงของประชาชนได้ในที่สุด

สรุป จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ว่าจะเป็นด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมก็ตาม ต่างก็มีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกันขึ้นแล้วส่งผลกระทบไป ยังการดำเนินการนั้น ๆ ได้ ปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ ปัจจัยภายในหน่วยงาน อันได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยี ปัจจัยภายนอกหน่วยงาน ความร่วมมือของประชาชน การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยแวดล้อมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมดังที่กล่าวมาแล้ว ประกอบกับตัวผู้วิจัยได้เคยทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการมาเป็นเวลา 4 ปีเศษ เห็นว่ายัง ไม่มีผู้ใดทำการศึกษาเฉพาะเรื่องการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างจริงจังในเขตภูมิภาคนี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทราบว่า มีปัญหาอะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามคดีอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเป็นข้อเสนอแนะและแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ ลุล่วงไปด้วยดีกับทั้งจะได้สร้างยุทธวิธีตำรวจเกี่ยวกับด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ชั้นยศของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ร.ต.ต. จิตรเจริญ เวลาคี (2522) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในกองบัญชาการตำรวจนครบาล” ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ยศ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปัญหาต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือ เมื่อมีการศึกษาสูงมีทัศนคติต่อปัญหาคิดว่าผู้มีการศึกษาน้อยกว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มียศเป็นนายสิบตำรวจมีทัศนคติต่อปัญหาคิดว่าผู้มียศอื่น ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นตำรวจป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมจับกุมผู้กระทำความผิด มีทัศนคติที่ดีต่อปัญหามากกว่าผู้ที่ทำหน้าที่อื่น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับเงินเดือนมากขึ้นสามารถปฏิบัติหน้าที่การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ดีขึ้น

ระพีพัฒน์ ปาละวงศ์ (2532) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานกับภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล กรมตำรวจ” ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ผู้ที่มีชั้น ยศสูงย่อมมีความก้าวหน้าในอาชีพสูงและมีสถานภาพทางสังคมสูงด้วย และจะได้รับการเคารพยกย่อง อายุ

เป็นปัจจัยที่สำคัญที่เป็นตัวกำหนดสถานะของบุคคลในสังคมไทย บุคคลที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นและการปฏิบัติในสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไปตามแต่ละประสบการณ์ที่ได้ประสบมาและรายได้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการปฏิบัติงาน

วันศักดิ์ เพ็ญสุภา (2531) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทัศนคติของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจนครบาลพระนครเหนือ" ผลการศึกษาค้นพบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีชั้นยศ เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับทัศนคติแล้ว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สถานีตำรวจ

ร.ต.ต. จิตรเจริญ เวลาคี (2521) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง "ความรับผิดชอบของตำรวจนครบาลต่อประชาชน : ระดับสถานีตำรวจนครบาลเฉพาะกองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ กองบัญชาการตำรวจนครบาล" โดยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานีตำรวจนครบาลมีความรับผิดชอบสูง และ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างอายุ สถานภาพ การสมรส ชั้นยศ การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันและสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนรับราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร สรุปได้ว่าตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ไม่มีผลต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญ

ร.ต.ต. จิตรเจริญ เวลาคี (2522) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัญหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในกองบัญชาการตำรวจนครบาล" ผลการศึกษาค้นพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจในปัญหาต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีต่อปัญหาต่างๆ อันได้แก่ ปัญหาด้านกำลังพล วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ การบริหารงานภายในสถานีตำรวจ งบประมาณ เงินเดือนและสวัสดิการที่ได้รับการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดีจะสามารถปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ผลดีเช่นกันด้วย

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องชั้นยศของเจ้าหน้าที่ตำรวจและสถานีตำรวจพบว่า ยศมีความสัมพันธ์กับทัศนคติตำรวจในปัญหาต่างๆ ของการปฏิบัติงาน และสถานีตำรวจมีผลต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่น้อย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ การนำเสนอแนวทางการป้องกันอาชญากรรม มีรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ดังนี้

1. งานวิจัยภายในประเทศ (มนต์ชัย พันธุ์คงชื่น, 2518, หน้า 227) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อลดปัญหาอาชญากรรมไว้ ดังนี้คือ

1.1 ในหน้าที่ของตำรวจโดยตรง ได้แก่

1.1.1 การจัดสายตรวจออกตรวจท้องที่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันและปราบปรามจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดในเขตพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นสายตรวจเดินเท้า สายตรวจรถจักรยานยนต์ สายตรวจรถยนต์ เป็นต้น

1.1.2 การจัดสายตรวจร่วมหรือสายตรวจผสม ระหว่างเขตพื้นที่หรือท้องที่ที่อยู่ติดกัน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันและปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดระหว่างสองท้องที่หรือมากกว่านั้น

1.1.3 การจัดหน่วยป้องกันและปราบปรามหรือทีมป้องกันและปราบปราม เพื่อป้องกันและปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิด เช่น แหล่งการพนัน ชุมโจร แก๊งค์คนร้าย แหล่งลักทรัพย์หรือรับของโจร มื้อปิ่นรับจ้าง เป็นต้น

1.1.4 จัดตั้งหน่วยปราบปรามเฉพาะกิจ เพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดที่มีขึ้นอย่างชุกชุมในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยใช้กำลังตำรวจของหน่วยหลายท้องที่ผสมกันจนกว่าภารกิจจะเสร็จสิ้น หรือเหตุการณ์จะคลี่คลายลง

1.1.5 การจัดระดมกำลังตำรวจกวาดล้างในเขตพื้นที่เป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม

1.1.6 การเสริมสร้างกำลังใจและขวัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการให้หลักประกันอย่างเพียงพอเมื่อถูกกดดันแก่ง ฟ้องร้องกล่าวโทษเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่

1.1.7 กวดขันปราบปรามเจ้าหน้าที่ทุจริต ช่วยเหลือผู้กระทำความผิดหรือรู้เห็นเป็นใจกับคนร้าย

2. ในส่วนที่เกี่ยวกับประชาชนและเจ้าหน้าที่บ้านเมืองฝ่ายอื่น

2.1 สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อประชาชนในด้านการประชาสัมพันธ์เยี่ยมเยียนประชาชน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

2.2 สร้างความสัมพันธ์อันดีกับข้าราชการพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่บ้านเมืองฝ่ายอื่น ๆ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น เจ้าอาวาส หรือผู้ที่ราษฎรนับถือ เป็นต้น

2.3 ส่งเสริมการจัดตั้งองค์การหรือกลุ่มปฏิบัติการของสุจริตชนในท้องถิ่น เพื่อผนึกกำลังต่อต้านอาชญากรรม และช่วยเหลือเจ้าพนักงานในรูปแบบต่าง ๆ

ร.ต.ต. จิตรเจริญ เวลาคี (2522) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในกองบัญชาการตำรวจนครบาล” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อาชวาระการ ยศ ตำแหน่งหน้าที่ การศึกษา เงินเดือน สถานภาพการสมรส และจำนวนผู้อยู่ในความอุปการะ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปัญหาต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อมีอาชวาระการมากขึ้นหรือรับราชการมานานขึ้นเงินเดือนมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เพิ่งจะเข้ารับราชการ มีทัศนคติที่ค่อนน้อยกว่าผู้ที่รับเงินเดือนน้อยกว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือเมื่อมีการศึกษาสูงมีทัศนคติต่อปัญหาดีกว่าผู้มีการศึกษาน้อยกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มียศเป็นนายสิบตำรวจมีทัศนคติต่อปัญหาดีกว่าผู้มียศอื่น ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นตำรวจป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมจับกุมผู้กระทำความผิด มีทัศนคติที่ดีต่อปัญหามากกว่าผู้ที่ทำหน้าที่อื่น และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำการสมรสมาแล้ว มีทัศนคติที่ดีต่อปัญหามากกว่าผู้ที่ยังเป็นโสด เงินเดือนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับ มีความสำคัญกับการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม คือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับเงินเดือนมากขึ้นสามารถปฏิบัติหน้าที่การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ดีขึ้น ผู้ที่มีผู้อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูมากปฏิบัติงานได้ผลน้อยกว่าผู้ที่มีผู้อยู่ในความอุปการะน้อย แม้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอาชวาระการมาก ๆ หรือรับราชการมานานมีทัศนคติของปัญหาการปฏิบัติงานที่ค่อนน้อยกว่า แต่ก็สามารถปฏิบัติงานเพื่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอาชวาระการน้อย เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีการศึกษาสูงส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เพิ่งเข้ารับราชการมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปัญหาต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีต่อปัญหาต่าง ๆ อันได้แก่ ปัญหาด้านกำลังพล วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ การบริหารงานภายในสถานีตำรวจ งบประมาณ เงินเดือนและสวัสดิการที่ได้รับการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดีจะสามารถปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ผลดีเช่นกันด้วย

ร.ต.อ. วิรัตน์ ราชณรงค์ (2521) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยบางประการที่เป็นอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของพนักงานตำรวจ” พบว่าความร่วมมือจากประชาชนมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ยิ่งเจ้าพนักงานตำรวจได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากประชาชนแล้วจะช่วยให้การปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเข้มแข็งหรือสูงและได้ผลดียิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ก็จะทำให้การปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต่ำหรือไม่ได้ผล และในการศึกษครั้งนี้พบว่า ในด้านความร่วมมือจากประชาชนเจ้าพนักงานตำรวจเห็นว่า ประชาชนได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามคำแนะนำหรือชี้แนะทางให้ทราบข้อเท็จจริงในการจับกุมผู้กระทำผิด และให้ความร่วมมือในการเป็นพยานอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

ร.ต.ต. จิตรเจริญ เวลาคี (2521) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “ความรับผิดชอบของตำรวจนครบาลต่อประชาชน : ระดับสถานีดำรวจนครบาลเฉพาะกองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ กองบัญชาการตำรวจนครบาล” โดยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานีดำรวจนครบาลมีความรับผิดชอบสูง และไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างอายุ สถานภาพ การสมรส ชนชั้น การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันและสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนรับราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร สรุปได้ว่าตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ไม่มีผลต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญ

กองบัญชาการตำรวจนครบาล (2520) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล” จากการประมวลผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ประชาชนทั่วไป มีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง คือ จำนวนประชาชนที่มีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจ และประชาชนที่มีทัศนคติไม่ดีต่อตำรวจนั้น ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งแสดงว่าประชาชนจำนวนมากยังมีทัศนคติไม่ดีต่อตำรวจให้น่าเชื่อว่าตำรวจส่วนมากปฏิบัติหน้าที่ไม่เหมาะสม
2. อายุของประชาชน ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนต่อตำรวจ
3. ระดับการศึกษาของประชาชนจะเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนต่อตำรวจ กล่าวคือ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนมากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตำรวจ ส่วนประชาชนที่มีการศึกษาค่ำส่วนมากมีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจ

4. ประชาชนทั่ว ๆ ไปมีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจจราจรคือ เห็นถึงความสำคัญของตำรวจจราจร ความยากลำบากในการปฏิบัติงานท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตามก็มีส่วนหนึ่ง เห็นว่าตำรวจจราจรคอยจ้องจับผิด พูดยาไม่สุภาพเรียบร้อยและใช้อำนาจข่มขู่ประชาชน

5. ประชาชนทั่ว ๆ ไปที่เคยไปติดต่อกับตำรวจส่วนมากมีทัศนคติที่ดีกับตำรวจแต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับประชาชนที่ไม่เคยไปติดต่อกับตำรวจ ปรากฏว่าประชาชนที่เคยไปติดต่อกับตำรวจมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตำรวจเป็นเปอร์เซ็นต์สูงกว่าประชาชนที่ไม่เคยไปติดต่อกับตำรวจ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความบกพร่องของการปฏิบัติงานของตำรวจ

นอกจากนั้นยังพบว่า ภาพพจน์ที่ไม่ดีของตำรวจในสายตาของประชาชนที่จะต้องได้รับการแก้ไขในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ คือ

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ให้ความสุจริตและเสมอภาคต่อประชาชนผู้มาติดต่อ
2. เจ้าหน้าที่ตำรวจชอบรีด ไล่และรับสินบน
3. เจ้าหน้าที่ตำรวจชอบใช้อำนาจข่มขู่ทำตัวเป็นนายประชาชน
4. พนักงานสอบสวนไม่ค่อยสนใจในการรับแจ้งความร้องทุกข์
5. พนักงานสอบสวนไปตรวจที่เกิดเหตุล่าช้ามาก
6. เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้วาจาไม่สุภาพ
7. เจ้าหน้าที่ตำรวจแต่งกายไม่สุภาพไว้ผมยาว แต่งตัวจิกโก้ ไว้หนวด ฯลฯ

กองบัญชาการตำรวจนครบาล (2520) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของตำรวจสถานีตำรวจนครบาล” พบว่า

1. สวัสดิการและค่าตอบแทนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับสวัสดิการและค่าตอบแทนที่พบเพียงมี 34.96% เท่านั้น และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับสวัสดิการและค่าตอบแทนที่เพียงพอจะมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานสูงกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับสวัสดิการและค่าตอบแทนไม่เพียงพอ

2. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความพึงพอใจในสภาพของงานจะมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานสูง ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่มีความพึงพอใจในสภาพของงานจะมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานต่ำ

3. ความสำเร็จของผลงานเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี จะมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานสูง ซึ่งตรงกันข้ามกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ค่อยได้รับผลสำเร็จจากงานจะมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานต่ำ

4. เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลที่รู้สึกกว่าตัวเองได้รับความเป็นธรรม จากการพิจารณาผลงานจะมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานสูง ในพิจารณาผลงานจะมีขวัญและกำลังใจต่ำเกิดความท้อถอยในการทำงาน เพราะมองไม่เห็นความก้าวหน้าเท่าที่ควร

5. การยอมรับนับถือสถานภาพของคนในหน่วยงาน ไม่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลแต่ประการใด

6. โดยส่วนรวมแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลและมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานสูง แต่ยังมีจำนวนไม่มากเท่าที่ควรถ้าผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ช่วยกันแก้ไขและปรับปรุงสภาพของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีส่วนทำให้ขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่ำ เช่น สวัสดิการ และค่าตอบแทนเงินเดือน ความมั่นคงปลอดภัย ความเหมาะสมของปริมาณงานในหน้าที่ความรับผิดชอบและสภาพความพึงพอใจในหน่วยงานให้ดีขึ้น และในขณะเดียวกันก็เร่งส่งเสริมปัจจัยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีขวัญและกำลังใจสูงขึ้น เช่น ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ฯลฯ

พล.ต.ต. จำรูญ คิตตะธมาน (2517) ได้ทำการสำรวจข้อมูลและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจภูธรเขต 1 พบว่า ปัญหาในด้านการสอบสวนคดีอาญาและการเข้าถึงประชาชนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การที่ตำรวจภูธร ไม่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขอบเขตของการปฏิบัติงานของตำรวจภูธรนั้นกว้างขวาง ทั้งยังต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ ทั้งในด้านอัตรากำลังตำรวจ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ ความร่วมมือจากประชาชนในการรวบรวมพยานหลักฐาน ลักษณะภูมิประเทศ การคมนาคม ตลอดจนระบบบริหารราชการของกรมตำรวจที่ยังล่าช้า ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นข้อจำกัด ดังนั้น การที่จะทำให้ตำรวจภูธรดูแลทุกข์สุขและให้ความเป็นธรรมกับประชาชนได้อย่างทั่วถึง จึงเป็นเรื่องที่เลื่อนลอยและห่างไกลจากความเป็นจริง หากยังมิได้มีการพิจารณาปรับปรุงทั้งในด้านอัตรา กำลังและระบบการทำงานอย่างจริงจัง

ร.ต.อ. ชีระบุรณ สมบุรณ (2517) ได้ทำการศึกษาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา สรุปได้ว่า

1. กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งปริมาณ และคุณภาพมีไม่เพียงพอกับการรักษาความสงบเรียบร้อย คุณภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น การศึกษา วินัยไม่ดีเท่าที่ควรเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นผู้น้อยจบมาจากโรงเรียนใหม่ ๆ ยังไม่มีประสบการณ์จึงมักสร้างปัญหาอยู่เสมอ เช่น การดื่มสุรามึนเมา ชอบเที่ยวเตร่ ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ ทำให้เกิดปัญหายุ่งยากในการบังคับบัญชา

2. เงินงบประมาณและสวัสดิการ มีปัญหาเกี่ยวกับการเงินงบประมาณของตำรวจ ซึ่งได้แก่ เบี้ยเลี้ยงในการออกตรวจท้องที่ ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายในการติดตามคนร้าย มีเงินเดือนไม่พอใช้จ่ายตลอดทั้งเดือน ต้องกู้ยืมเงินมาใช้จ่าย เงินเดือนไม่พอใช้ บ้านพักไม่เพียงพอ อยู่ห่างไกลสถานีตำรวจ การเบิกเงินค่าเช่าบ้านล่าช้า ขาดกำลังใจในการดำเนินงาน

3. ยานพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง ขาดยานพาหนะในการที่จะออกปฏิบัติงานที่มีอยู่ไม่เพียงพอ และมีสภาพเก่าต้องซ่อมแซมอยู่เสมอ ขาดน้ำมันเชื้อเพลิง นายตำรวจต้องใช้เงินส่วนตัวเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการออกตรวจหรือออกไปดูสถานที่เกิดเหตุ

4. เครื่องมือสื่อสารและเครื่องมือเครื่องใช้ ยังไม่เพียงพอกับสายตรวจเดินเท้า สายตรวจยานยนต์ เมื่อเกิดการจู่โจมหรือเสื่อมสภาพ ไม่มีการซ่อมแซมแก้ไขหรือส่งรุ่นใหม่มาทดแทน

5. อาวุธปืน กระสุนปืนและวัตถุระเบิด ที่มีอยู่ยังเป็นอาวุธที่มีสภาพเก่าไม่ทันสมัย และยังไม่เพียงพอกับความต้องการที่จะใช้ออกปราบปราม

6. เครื่องมือเครื่องใช้ในวิทยาการตำรวจ ปรากฏว่าขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในวิทยาการตำรวจ จะต้องส่งมาตรวจท้องที่ผู้สูงชันหลักฐานที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง ทำให้เกิดความล่าช้าเสียเวลา

7. ความร่วมมือจากประชาชน ความร่วมมือจากผู้เสียหาย พยาน

7.1 ความร่วมมือจากประชาชน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สนใจเรื่องชาวบ้าน เมื่อเพื่อนบ้านถูกประทุษร้ายก็ไม่สนใจ ไม่อยากช่วยเหลือหรือให้การเป็นพยาน เพราะกลัวเสียเวลา มาให้การกับตำรวจเสียเวลาไปศาล เห็นเหตุการณ์ก็บอกว่าไม่เห็นไม่รู้

7.2 ความร่วมมือจากผู้เสียหาย เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นผู้เสียหายแจ้งความไว้แล้ว ไม่หาพยานให้พนักงานสอบสวน ไม่ยอมอำพยานประกอบ แม้รู้ตัวคนร้ายก็ไม่ยอมบอก เพราะเกรงกลัวต่ออิทธิพลของคนร้าย บางรายไม่ยอมแจ้งความร้องทุกข์

7.3 ความร่วมมือจากพยาน เมื่อตำรวจทำการจับกุมคนร้ายได้แล้ว เป็นคนร้ายที่พยานจำหน้าและคำหน้ารูปพรรณคนร้ายได้ เมื่อจัดให้ชี้ตัวพยานมักจะไม่กล้าชี้ตัวหรือยืนยัน เพราะเกรงกลัวอิทธิพลคนร้ายและเกรงว่าจะเกิดเหตุร้ายกับพยาน พยานไม่ให้ความร่วมมือกับพนักงานสอบสวน

8. การประสานงานและการประชาสัมพันธ์มีความยุ่งยากในการประสานงานและการแบ่งหน้าที่กันทำงานจึงเกิดปัญหามากขึ้น เจ้าหน้าที่ทำงานไม่ประสานกัน ในด้านการประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการแจ้งเหตุร้ายแล้ว ไม่รีบรายงานให้นายร้อยเวรหรือผู้บังคับบัญชาทราบ โดยเร็ว เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ยังใช้วิธีการที่ไม่เรียบร้อยแก่ผู้ที่มาติดต่อเท่าที่ควร

9. กฎหมายที่จะต้องแก้ไขซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องประสบกับปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับกฎหมายบางอย่างที่มีบทบังคับไม่รัดกุมและบทลงโทษน้อยเกินไปทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบ เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมดำเนินคดีแล้วก็จะไปกระทำความผิดซ้ำอีก เช่น พ.ร.บ. การพนัน เป็นต้น

10. การแตกความสามัคคีเนื่องมาจากผลประโยชน์ขัดกันเป็นส่วนตัว หรือเหตุทางครอบครัว ผู้บังคับบัญชาไม่ยุติธรรมในการแบ่งหน้าที่การงานให้มีความสะดวกสบายเหมือนกัน เกิดการเอาเปรียบกัน ในหน้าที่การงานถือพรรคถือพวกกัน ถูกระบบมีเส้นสาย มีการกลั่นแกล้งเขียนบัตรสนเท่ห์กล่าวหาว่ากันเกี่ยวกับการทำงานในทางเสียหาย

11. ขาดการบำรุงขวัญและการจงใจในการทำงาน เช่น การยกย่องชมเชยหรือให้รางวัล ซึ่งเป็นการบำรุงขวัญเมื่อทำงานเสร็จ ตรงกันข้ามหากมีการกลั่นแกล้งโดยการเขียนบัตรสนเท่ห์หรือมีการร้องเรียนกล่าวโทษตำรวจแล้ว ตำรวจจะถูกตั้งกรรมการสอบสวนและถูกสั่งงดการขอขึ้นเงินเดือนทันที โดยระเบียบกรมตำรวจมิได้ให้โอกาสตำรวจที่ถูกร้องเรียนได้พิสูจน์ตัวเองว่าผิดตามร้องเรียนหรือไม่ผิด โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวนเสียก่อน เมื่อตำรวจถูกกลั่นแกล้งหรือร้องเรียนด้วยความไม่เป็นธรรมบ่อย ๆ เขาก็ขาดกำลังใจในการทำงาน เพราะงานของตำรวจเป็นงานที่กระทบกระเทือนหรือขัดผลประโยชน์ของบุคคลไม่สุจริต และอาจถูกกลั่นแกล้งร้องเรียนด้วยความไม่เป็นธรรมอยู่เสมอ ตำรวจผู้น้อยขาดผู้นำในการทำงานควบคุมบังคับบัญชาและรับผิดชอบ

ร.ต.อ. เสถียร บริบาล (2514) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ “คดีอุกฉกรรจ์ในเขตอำเภอเมือง 3 เพชรบุรี” พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าพนักงานตำรวจ เนื่องจากผู้มีอิทธิพลในวงการเมืองหรือบุคคลในคณะรัฐบาลยื่นมือเข้ามาเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานบุคคลผู้มีอิทธิพลพยายามสร้างอิทธิพลจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ อัยการ วังเดิมในทางคดี บางคนก็ขออิทธิพลเบื้องสูงในการโยกย้ายตำรวจตั้งแต่ระดับผู้กำกับการลงมา

ร.ต.อ. ปองสิทธิ์ รวยยอด (2536) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมและปัญหาการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในจังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยทางด้านสังคมเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรม และปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมากกว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านอื่น ๆ ในการปราบปรามอาชญากรรมนั้น มีปัญหาด้านการสืบสวนจับกุม ได้แก่ กำลังคน งบประมาณ และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ สำหรับปัญหาด้านการสอบสวนการรวบรวมพยานหลักฐาน ได้แก่ พนักงานสอบสวน พยานบุคคล พยานวัตถุ และพยานเอกสาร

พ.ต.ท. สุธี ทิพย์สุข (2538) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานระบบสารสนเทศของสถานีตำรวจภูธร ในสังกัดสำนักงานตำรวจภาค 2 พบว่า มีการปฏิบัติอยู่และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับข้อเสนอแนะนั้นส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพอในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล การกำหนดมาตรการในการตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจนและเป็นไปอย่างต่อเนื่องทันสมัยต่อสถานการณ์

งานวิจัยในต่างประเทศ บรัม และคนอื่น ๆ (Blum & other, 1968) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานของตำรวจและบุคคลที่เพิ่งจะลาออกจากตำรวจในเมืองวอชิงตัน ในปี ค.ศ. 1971 พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับเรื่องศักดิ์ศรีของอาชีพตำรวจ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดที่จะทำให้ตำรวจเกิดความรู้สึกพึงพอใจในงาน บุคคลที่เข้ารับราชการตำรวจนั้นส่วนใหญ่มีความรู้ดีกว่าประชาชนจะต้องให้ความเคารพนับถือในงานที่พวกเขาปฏิบัติอยู่ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้ตำรวจไม่พึงพอใจในงาน คือ โอกาสก้าวหน้าในการทำงานที่จะได้รับ ตำแหน่งสูงขึ้นไปนั้นมีน้อย งานที่จะต้องปฏิบัติในเวลากลางคืนความไม่ยุติธรรมในการปกครองบังคับบัญชา

National Advisory Commission on Criminal Justice standards and Goals (1973) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการลดปัญหาอาชญากรรมในชุมชนในปี ค.ศ. 1973 พบว่า การต่อสู้กับอาชญากรรมไม่ใช่ความรับผิดชอบของหน่วยงานตำรวจโดยลำพังการลดขอบเขตและความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรมย่อมเกิดขึ้นได้ถ้าชุมชนบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนโดยวิธีการป้องกันตนเองบ้านเรือนและครอบครัว แต่อย่างไรก็ตามโครงการเหล่านี้ย่อมไม่อาจสัมฤทธิ์ผล ถ้าประชาชนขาดความรับผิดชอบในเบื้องต้นเกี่ยวกับการระมัดระวังปิดล็อกประตูหน้าต่าง หรือละเลยไม่รายงานพฤติกรรมอาชญากร หรือพฤติกรรมที่น่าสงสัยในละแวกบ้านความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมเริ่มขึ้นที่บ้าน ดังนั้นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับตำรวจไม่ใช่เป็นเพียงความจำนงแต่เป็นความจำเป็นที่จะขาดเสียมิได้

โรบิน (Robin, p. 1987) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงการชุมชนสัมพันธ์พบว่า เป้าหมายที่สำคัญของโครงการชุมชนสัมพันธ์ของตำรวจก็คือ การลดความลำเอียงของตำรวจในการปฏิบัติต่อประชาชนบางกลุ่ม และเพื่อที่จะลดความรู้สึกต่อต้านเกลียดชังของประชาชนต่อตำรวจในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้ ได้มีการจัดโครงการชุมชนสัมพันธ์อยู่ 3 ประเภท คือ

โครงการประเภทที่ 1 จัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในการติดต่อสัมพันธ์ของตำรวจกับชุมชน เพื่อที่จะได้มีการรู้จักยอมรับและเคารพซึ่งกันและกัน วิธีการดังกล่าวนี้ ได้แก่ การจัดตั้งโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการพบปะของชุมชนในละแวกบ้านเดียวกันกับตำรวจ โครงการกลุ่มที่

ปรึกษาประชาชน โครงการให้การศึกษาแก่ประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม และโครงการเยี่ยมโรงเรียนของตำรวจ

โครงการประเภทที่ 2 จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสำหรับชุมชน ซึ่งก็จะมีผลทำให้ภาพพจน์และชื่อเสียงของตำรวจในชุมชนดีขึ้น กิจกรรมของโครงการประเภทนี้ได้แก่ การช่วยหางานให้เด็กและเยาวชนในชุมชนแออัด จัดการให้เด็กของผู้ถูกจำคุกได้รับการดูแล การตอบสนองอย่างรวดเร็ว จัดรายการบันเทิงในชุมชนหรือการให้คำแนะนำทางกฎหมายหรือทางคดีสำหรับคนยากจนในชุมชน

โครงการประเภทที่ 3 เป็นโครงการเกี่ยวกับกลุ่มบำบัดและกลุ่มสัมพันธ์แบบต่าง ๆ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงบทบาทและทัศนคติของตำรวจต่อประชาชน โดยให้สามารถตอบสนองต่อความเดือดร้อนของประชาชนในทางที่ดีขึ้น กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การจัดกลุ่มบำบัด การแสดงบทบาทสมมุติ การสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยบุคลากรตำรวจที่มีความสามารถมาดำเนินโครงการนี้ โดยชุมชนสัมพันธ์เพิ่มขึ้นในงานของตำรวจฝ่ายต่าง ๆ เพื่อที่จะได้สร้างภาพพจน์ของตำรวจให้ดียิ่งขึ้น

สรุป จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมก็ตาม ต่างก็มีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกันขึ้นแล้วส่งผลกระทบไปยังการดำเนินการนั้น ๆ ได้ ปัจจัยดังกล่าวได้แก่ ปัจจัยภายในหน่วยงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยี ปัจจัยภายนอกหน่วยงาน ความร่วมมือของประชาชน การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยแวดล้อม ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ประกอบกับผู้วิจัยได้เคยทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการมาเป็นเวลา 5 ปี (ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2543) เห็นว่ายังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาเฉพาะเรื่อง การป้องกันและปราบปรามในเขตภูมิภาคนี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทราบว่าปัญหาอะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการเพื่อเป็นข้อเสนอแนะ และแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ลุล่วงไปด้วยดีกับทั้งจะได้สร้างยุทธวิธีตำรวจเกี่ยวกับด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน